

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Załącznik do Uchwały nr

Rady Gminy Kuryłówka

z dnia

w sprawie przyjęcia Lokalnego planu deinstytucjonalizacji usług
społecznych dla gminy Kuryłówka

LOKALNY PLAN DEINSTYTUCJONALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH DO 2030 ROKU DLA Gminy Kuryłówka

Kuryłówka, 2025

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

Spis treści

Słownik skrótów i pojęć	4
1. Wprowadzenie i metodologia	5
2. Komplementarność z dokumentami strategicznymi	7
3. Charakterystyka gminy Kuryłówka	11
3.1. Ogólna charakterystyka.....	11
3.2. Diagnoza sytuacji społecznej	13
4. Analiza zasobów środowiskowych	16
4.1. Analiza zasobów systemu wsparcia i realizowanych dotychczas usług	16
4.2. Analiza zasobów organizacji społecznych i nieformalnych sieci wsparcia oraz realizowanych dotychczas usług	26
4.3. Analiza zasobów podmiotów komercyjnych realizujących usługi społeczne	27
4.4. Analiza SWOT w kontekście usług społecznych na terenie gminy Kuryłówka	27
5. Diagnoza w zakresie potrzeb	31
5.1. Diagnoza potrzeb mieszkańców gminy	31
5.2. Diagnoza potrzeb wybranych grup docelowych	41
5.3. Diagnoza potrzeb instytucji i organizacji społecznych	48
5.4. Diagnoza w zakresie najbliższych kręgów wsparcia osób	49
6. Analiza potrzeb	51
6.1. Obecnie realizowane usługi i formy wsparcia	51
6.2. Diagnoza usług deficytowych	52
6.3. Diagnoza potrzeb kadrowych i profesji społecznych.....	53
6.4. Przyczyny nierealizowania usług społecznych.....	54
7. Część programowa	55

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

8. Źródła finansowania wdrożenia i realizacji planu.....	66
9. System monitorowania i oceny (ewaluacji).....	71
10. Spis rysunków i tabel.....	76

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Słownik skrótów i pojęć

DPS	Dom Pomocy Społecznej
GUS	Główny Urząd Statystyczny
LPDI	Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych
NGO	Non governmental organisations - oznaczający organizacje pozarządowe
GOPS	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
UG	Urząd Gminy Kuryłówka

1. Wprowadzenie i metodologia

Deinstytucjonalizacja usług społecznych stanowi ważny kierunek rozwoju i zmian polityki społecznej państwa, szczególnie w kontekście aktualnych wyzwań i potrzeb społecznych ujawniających się na szczeblach lokalnych. Zgodnie z jedną z definicji jest to całość planowania transformacji i zmniejszania rozmiaru zakładów stacjonarnych lub ich likwidacji, przy jednoczesnym zapewnieniu innego rodzaju różnorodnych usług opieki, bazujących na standardach wynikających z praw człowieka i zorientowanych na rezultaty¹.

Celem niniejszego Lokalnego Planu jest wyznaczenie kierunków rozwoju usług społecznych na szczeblu gminnym, zarówno w zakresie koniecznych interwencji, jak i podjęcia działań o charakterze prewencyjnym i profilaktycznym. Jednym z celów dokumentu jest dokonanie pogłębionej diagnozy potrzeb społecznych w społeczności lokalnej co do zakresu i form usług, stanowiącej podstawę do formułowania zadań i działań jednostek samorządu terytorialnego w zakresie kreacji i realizacji usług społecznych.

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dla Gminy Kuryłówka powstał pozostając w pełnej zgodności i w oparciu o rekomendowane przez MRiPS „Ogólnopolskie ramowe wytyczne tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych”.

W prace nad dokumentem na każdym etapie jego powstawania byli aktywnie zaangażowani przedstawiciele podmiotów odpowiedzialnych za jego przyszłe wdrażanie. Opracowanie niniejszego planu zostało przygotowane przy merytorycznym wsparciu firmy C.point Sp. z o. o., która zapewniła kompleksowe doradztwo eksperckie oraz koordynację procesu przygotowawczego. Zastosowanie szeregu metod badawczych, niezbędnych do pozyskania danych do części diagnostycznej, pozwoliło na rzetelne odwzorowanie stanu aktualnego. Do kluczowych metod i narzędzi wykorzystanych w trakcie realizacji projektu należały:

¹ Definicja UNICEF (źródło: MRiPS, Ogólnopolskie wytyczne tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych)

1. Badania ankietowe typu CAWI, stanowiące diagnozę potrzeb mieszkańców gminy
2. Badania ankietowe typu CAWI, stanowiące diagnozę potrzeb GOPS i innych podmiotów wdrażających LPDI
3. Spotkanie mobilizujące dla reprezentantów gmin,
4. 4 warsztaty planistyczne z Zespołem roboczym ds. opracowania, wdrażania i monitorowania LPDI oraz grupami tematycznymi
5. Zogniskowany wywiad grupowy (FGI) z kadrą zarządzającą i opiekunami DPS oraz z mieszkańcami DPS
6. Zogniskowany wywiad grupowy (FGI) z opiekunami niepełnosprawnych dzieci i młodzieży, w tym dzieci z niepełnosprawnością intelektualną
7. Zogniskowany wywiad grupowy (FGI) z opiekunami osób starszych, niesamodzielnych długotrwale chorych
8. Badania danych zastanych (Desk research)

Ogólnopolskie wytyczne tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych wskazują, iż na poziomie samorządu należy powołać Zespół ds. opracowania, wdrażania i monitorowania LPDI. Ze względu na zróżnicowanie rodzaju usług społecznych Zespół roboczy powinien mieć charakter interdyscyplinarny. Kieruje nim Koordynator odpowiedzialny za opracowanie i prowadzenie procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych, a w późniejszym czasie monitorowanie realizacji planu. Skład i zakres jego prac jest integralną częścią dokumentu.

W skład tegoż zespołu w gminie Kuryłówka wchodzi 6 członków:

1. Pracownik socjalny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kuryłówce – Koordynator Zespołu Roboczego
2. przedstawiciel Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Prezes Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Gminy Kuryłówka
4. Asystent rodziny Gminnego Ośrodka Kultury w Kuryłówce
5. Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Kuryłówce
6. Kierownik Referatu Inwestycji i Rozwoju

2. Komplementarność z dokumentami strategicznymi

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dla gminy Kuryłówka jest zgodny i komplementarny względem dokumentów europejskich i krajowych kierujących rozwój i kształt usług społecznych, takich jak:

- Ogółouropejskie Wytyczne dotyczące przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności
- Strategia Rozwoju Usług Społecznych, polityka publiczna do roku 2030, z perspektywą do 2035 r.
- Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021–2027, z perspektywą do 2030
- Krajowy Plan Transformacji
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030
- Rekomendacje MFIPR: „Włączenie społeczne w Programach Regionalnych”

Dokumentem regionalnym kierującym rozwój usług społecznych w województwie podkarpackim jest Podkarpacki Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji na lata 2023–2025. Dokument ma w głównej mierze na celu zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczenia usług społecznych w województwie podkarpackim do 2030 r. Plan identyfikuje działania w 5 obszarach interwencji, tj.:

1. Osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność oraz ich opiekunowie i rodziny
2. Rodzina i dzieci, w tym dzieci z niepełnosprawnościami
3. Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego
4. Osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone wykluczeniem z dostępu do mieszkań
5. Obywatele państw trzecich, w tym migranci

W Planie założono również działania wspierające i monitorujące, które są wspólne dla wszystkich obszarów:

- Koordynacja usług społecznych m.in. przez wspieranie tworzenia i działalności centrów usług społecznych lub miejsc koordynacji usług

społecznych, szkoleń z zakresu deinstytucjonalizacji, wymiana dobrych praktyk.

- Diagnozowanie sytuacji w województwie w zakresie deinstytucjonalizacji i rozwoju usług społecznych oraz ekonomii społecznej.
- Monitorowanie i ocena realizacji Podkarpackiego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji.
- Nabywanie, doskonalenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadry pomocy i integracji społecznej oraz kadry realizującej usługi społeczne m.in. specjalistyczne i tematyczne szkolenia, warsztaty, superwizje, wyjazdy studyjne.
- Organizowanie i wspieranie współpracy pomiędzy instytucjami oraz podmiotami działającymi w obszarze polityki społecznej m.in. wspierania rodziny i pieczy zastępczej, pomocy społecznej, rehabilitacji społeczno-zawodowej osób z niepełnosprawnościami.
- Rozwój podmiotów ekonomii społecznej w szczególności przedsiębiorstw społecznych realizujących usługi społeczne².

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dla gminy Kuryłówka jest komplementarny i zgodny z wyżej wymienionymi zapisami, stanowiąc jednocześnie jedno z narzędzi realizacji i wdrażania Podkarpackiego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji na lata 2023–2025.

Ponadto dokument pozostaje w związku i zgodności ze:

1. Strategią rozwoju województwa – Podkarpackie 2030
2. Programem Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021–2027
3. Wojewódzkim Planem Transformacji Województwa Podkarpackiego na lata 2022–2026
4. Wojewódzkim Programem Pomocy Społecznej na lata 2024–2030
5. Wojewódzkim Programem na rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021–2030

² Podkarpacki Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji na lata 2023–2025

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

6. Wojewódzkim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022–2030
7. Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030
8. Wojewódzkim Programem Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2021–2030
9. Programem współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2025
10. Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Podkarpackiego do roku 2030

Dokumenty lokalne

Najważniejsze dokumenty Gminy Kuryłówka dotyczące realizacji usług społecznych zostały zestawione poniżej, a wybrane z nich opisano bezpośrednio po wykazie.

1. Statut Gminy
2. Strategia Rozwoju Gminy Kuryłówka na lata 2021-2027
3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kuryłówka na lata 2019-2029

W **Strategii Rozwoju Gminy Kuryłówka na lata 2021–2027**, w ramach obszaru strategicznego *Ludność*, wyznaczono m.in. cele operacyjne dotyczące wsparcia opieki zdrowotnej i senioralnej oraz systemu edukacji i opieki nad dziećmi. Kierunki działań obejmują m.in.: rozwój usług zdrowotnych i rehabilitacyjnych, promocję zdrowego żywienia opartego na lokalnych produktach, tworzenie i rozwój klubów seniora, otwieranie nowych domów dziennego pobytu dla osób starszych, kursy dla seniorów z zakresu obsługi komputera i e-urzędów oraz działania profilaktyczne ukierunkowane na problemy społeczne. W obszarze edukacji wskazano na rozwój żłobków i przedszkoli, organizację zajęć dodatkowych dla dzieci, cyfryzację szkół, modernizację infrastruktury edukacyjnej z dostosowaniem jej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz rozwój

szkolnictwa zawodowego i technicznego odpowiadającego na potrzeby rynku pracy.

Uzupełnieniem powyższych celów jest **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kuryłówka na lata 2019–2029**, która kładzie nacisk na przeciwdziałanie ubóstwu i bezrobociu, wzmacnianie potencjału rodzin oraz wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych. Wskazano tam szczegółowe kierunki działań, m.in. monitorowanie sytuacji socjalnej mieszkańców, udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej, wspieranie rodzin w kryzysie poprzez pracę socjalną i asystenturę rodzinną, rozwój poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego, pedagogicznego), a także wspieranie opieki nad dziećmi do lat 3, w tym poprzez utworzenie żłobka. W zakresie wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych zaplanowano m.in. rozwój usług opiekuńczych i pielęgniarstwa środowiskowego, działania prozdrowotne i aktywizacyjne, likwidację barier architektonicznych oraz wspieranie wolontariatu na rzecz tej grupy mieszkańców.

Istotnym elementem strategii jest również rozwój kapitału społecznego, obejmujący doskonalenie kadr pomocy społecznej, podnoszenie jakości świadczonych usług, rozwijanie infrastruktury socjalnej, a także wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego i dialogu społecznego.

Powyższe działania łącznie wpisują się w spójny system polityki społecznej gminy Kuryłówka, nastawionej na poprawę jakości życia mieszkańców, w szczególności rodzin, osób starszych, niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

3. Charakterystyka gminy Kuryłówka

3.1. Ogólna charakterystyka

Gmina wiejska Kuryłówka położona jest w północno-wschodniej części województwa podkarpackiego, w powiecie leżajskim i zajmuje powierzchnię wynoszącą 142 km², co stanowi ponad 24% powierzchni powiatu. Z punktu widzenia administracyjnego składa się z 10 miejscowości podstawowych, z czego 10 to wsie skupiające łącznie 10 sołectw. Na terenie gminy znajduje się zbiornik wodny Ożanna, będący lokalną atrakcją turystyczno-rekreacyjną. Gmina Kuryłówka w niedalekiej odległości graniczy z takimi gminami jak: Leżajsk, Adamówka, Sieniawa, Tryńcza, Krzeszów i Biłgoraj (woj. lubelskie).

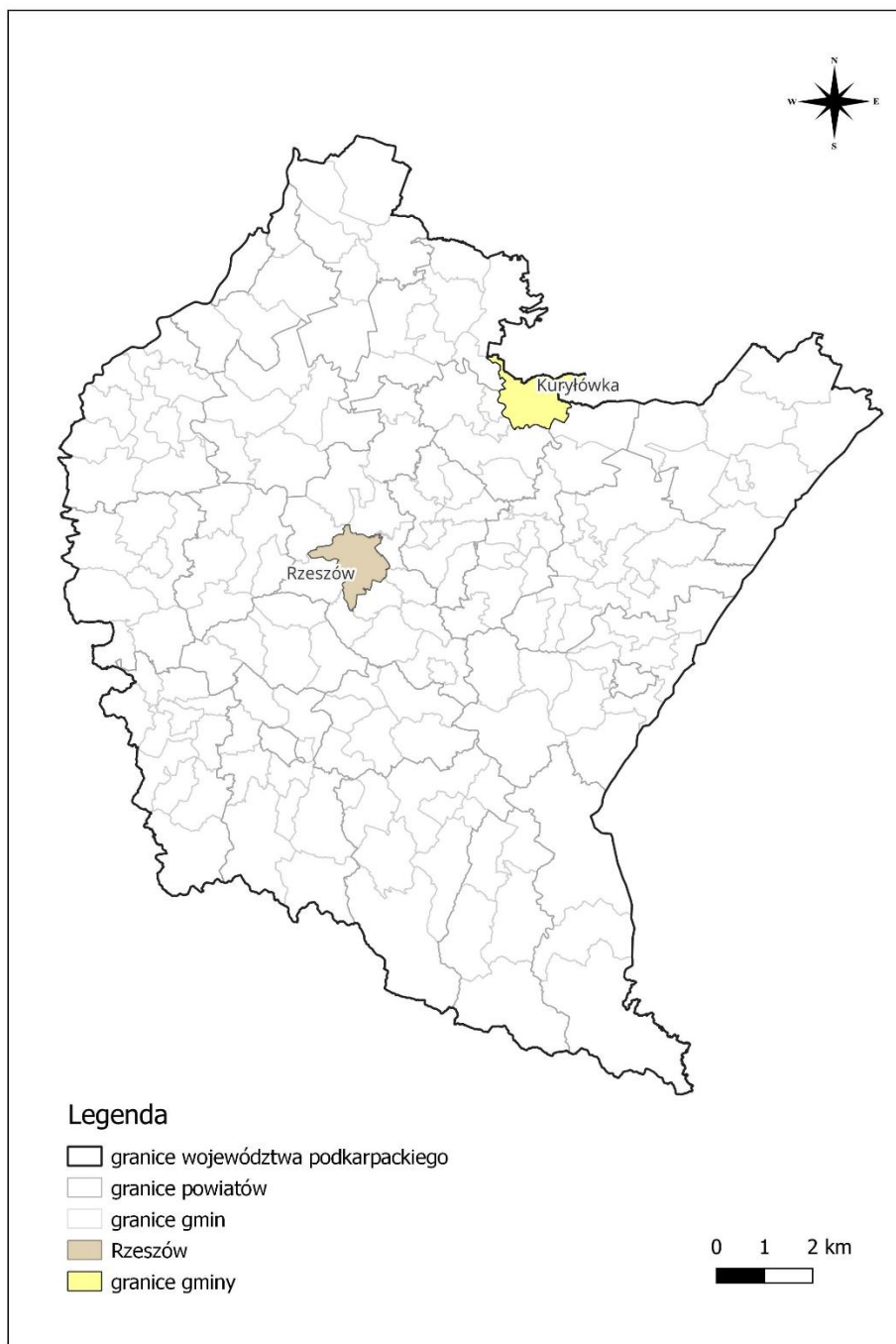
Oddalona jest od miasta wojewódzkiego Rzeszowa o około 50 km, zaś od stolicy kraju - Warszawy o około 300 km. Najbliższymi ośrodkami miejskimi są Leżajsk i Sieniawa. Funkcję centrum usługowo-administracyjnego w gminie pełni wieś Kuryłówka, będąca siedzibą władz samorządowych.

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Rysunek nr 1. Lokalizacja gminy Kuryłówka na tle województwa podkarpackiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUGiK

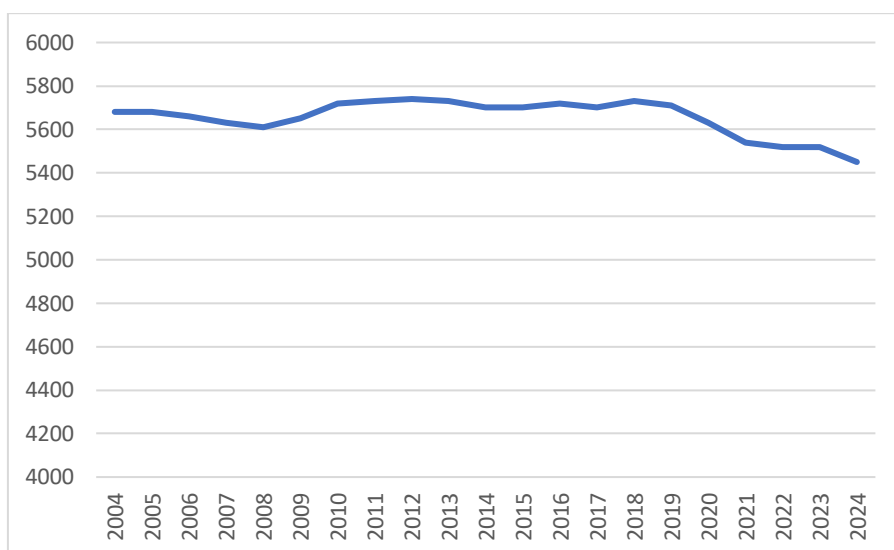
Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

3.2. Diagnoza sytuacji społecznej

Gmina Kuryłówka zamieszkiwana jest przez 5450 osób, a gęstość zaludnienia wynosi 38,4 os./km²³. Liczba ludności jednostki od ponad 20 lat utrzymuje się na stabilnym poziomie z tendencją spadkową. W roku 2024 w gminie Kuryłówka połowę mieszkańców stanowili mężczyźni (ok. 51%), wobec ok. 49% kobiet.

Rysunek nr 2. Liczba ludności gminy Kuryłówka w latach 2004 - 2024 (stan na 31 grudnia)

Źródło: BDL GUS (data pozyskania 28.08.2025 r.)

Gmina Kuryłówka ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -28, odpowiada to przyrostowi naturalnemu -5,10 na 1000 mieszkańców jednostki. Saldo migracji wewnętrznych w jednostce w 2024 roku wynosiło -29, zaś migracji zagranicznych +5. Prognozy demograficzne GUS wskazują, iż w roku 2060 będzie ona wynosić 3642, co wskazuje na utrzymanie się tendencji spadkowej liczby mieszkańców.

W 2024 roku wśród mieszkańców 59,7% to osoby w wieku produkcyjnym, odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, wynoszący 20,9%, przewyższa odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym (19,4%) i zgodnie z danymi statystycznymi stale rośnie. Oznacza to, iż społeczeństwo gminy Kuryłówka ocenić można jako starzejące się, co zgodne jest z ogólnopolskim trendem. Dla porównania udział mieszkańców w

³ Stan na 31.12.2025 r.

wieku przedprodukcyjnym w województwie podkarpackim w 2024 r. wynosi 18,3%, w poprodukcyjnym zaś 22,8%.⁴ Tendencja ta, zgodnie z danymi GUS, będzie się utrzymywać, a w 2060 roku udział osób powyżej 65 roku życia w populacji gminy Kuryłówka wynosić będzie 50%. Jest to niezwykle istotne, gdyż starzejące się społeczeństwo stanowi znaczące wyzwanie dla jednostki w realizacji usług społecznych, zwiększając m. in. zapotrzebowanie na usługi zdrowotne, opiekuńcze i rehabilitacyjne, co wymaga dostosowania lokalnych placówek i programów wsparcia. Dodatkowo, w gminie Kuryłówka funkcjonują instytucjonalne formy wsparcia dla osób starszych i potrzebujących pomocy, takie jak Klub Seniora oraz placówki wsparcia dziennego. Z ich oferty korzystają mieszkańcy gminy, co wskazuje na rosnące znaczenie usług środowiskowych i opiekuńczych w kontekście starzenia się populacji.

Bazując na Narodowym spisie powszechnym z 2021 roku wskazać można, że w gminie Kuryłówka mieszka 738 osób niepełnosprawnych, z czego 444 to osoby niepełnosprawne prawnie, a 294 osoby niepełnosprawne tylko biologicznie. Zgodnie z danymi GOPS w 2024 roku, zidentyfikowano 30 osób znajdujących się w kryzysie zdrowia psychicznego.

Gminę Kuryłówka zamieszkuje łącznie 1 513 rodzin, z czego 410 to rodziny z 2 dziećmi, 218 z 3 dziećmi oraz 77 z 4 i więcej dziećmi (5,1 % wszystkich rodzin). Przeciętna liczba dzieci w rodzinie wynosi 1,91. W jednostce żyje 1 102 małżeństw, z czego 826 ma dzieci oraz 51 związków niesformalizowanych, z czego 36 ma dzieci. Na terenie gminy Kuryłówka mieszka ponadto 310 matek z dziećmi i 50 ojców z dziećmi⁵. Analizując historyczne zmiany liczby ludności w gminie, strukturę wieku mieszkańców, prognozy demograficzne, a także zmieniające się trendy w kontekście zakładania rodziny, zasadnym jest założenie, że dzietność oraz odsetek dzieci w gminie w najbliższych latach będą spadać.

⁴ Stan, ruch naturalny i migracje ludności w województwie podkarpackim w 2025 r., 2025, US w Rzeszowie

⁵ Narodowy spis powszechny z 2021 roku

Według danych GUS na dzień 31.12.2024 roku w gminie Kuryłówka było zarejestrowanych 263 osób bezrobotnych. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2024 roku wynosił 8,1 %, co stanowi wartość wyższą niż notowana dla powiatu leżajskiego (7,5 %) i wyższą niż dla województwa podkarpackiego (5,5 %). Przeciętne wynagrodzenie brutto w powiecie to 7055,76 zł, co jest wartością niższą niż w województwie podkarpackim (7514,69 zł) i w Polsce (8630,27 zł). Zgodnie z prognozami Departamentu Analiz i Badań Ekonomicznych Narodowego Banku Polskiego, przedstawionymi w publikacji Prognozy makroekonomiczne profesjonalnych prognostów, stopa bezrobocia w Polsce w 2026 r. ulegnie obniżeniu. W ujęciu długookresowym, według prognoz międzynarodowych, przewidywany jest najpierw dalszy spadek, a następnie ponowny wzrost bezrobocia do 2030 r., przy czym jego poziom pozostanie niższy niż obecnie.

W 2024 roku kryzys bezdomności dotknął 3 osoby z gminy Kuryłówka. W kontekście prognozowanego udziału osób w kryzysie bezdomności w ludności gminy ogółem, trudno jest jednoznacznie wskazać tendencję, natomiast zmiany na rynku pracy, rosnące ceny na rynku mieszkaniowym oraz ogólny wzrost kosztów życia mogą przyczynić się do zwiększenia grupy osób zagrożonych bezdomnością.

W gminie Kuryłówka w 2024 zarejestrowanych jest łącznie 391 podmiotów gospodarki narodowej według rejestru REGON, z czego zaledwie 5 to podmioty zatrudniające ponad 10 pracowników. Struktura gospodarki gminy jest w dużej mierze uzależniona od jej rolniczego charakteru. Znaczną część mieszkańców stanowią rolnicy prowadzący zarówno małe gospodarstwa ekologiczne, jak i większe gospodarstwa wyspecjalizowane w produkcji mlecznej, zwierzęcej lub roślinnej. Działalność gospodarcza poza rolnictwem opiera się głównie na handlu i drobnych usługach, które koncentrują się na zaspokajaniu potrzeb lokalnej społeczności. Część przedsiębiorstw tworzy także miejsca pracy sezonowej, szczególnie w okresie letnim, co wpływa na poprawę sytuacji dochodowej wielu rodzin. W gminie brak jest rozwiniętego przemysłu produkcyjnego, a turystyka odgrywa istotną rolę jako dodatkowe źródło dochodów mieszkańców.

4. Analiza zasobów środowiskowych

4.1. Analiza zasobów systemu wsparcia i realizowanych dotychczas usług

Mieszkalnictwo

Gmina dysponuje 4 mieszkaniami komunalnymi, natomiast brak jest mieszkań socjalnych.

Infrastruktura opieki nad dziećmi

W zasobach infrastruktury społecznej gminy Kuryłówka nie funkcjonuje żłobek. Edukację na poziomie kształcenia podstawowego zapewniają trzy szkoły podstawowe zlokalizowane w Kuryłówce, Brzyskiej Woli i Dąbrowicy oraz oddziały przedszkolne przy szkołach. Sieć placówek została ukształtowana w wyniku zmian demograficznych oraz reform systemu edukacji. Przy każdej z placówek zlokalizowane są boiska wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią, co poprawia warunki prowadzenia zajęć sportowych. Działania w zakresie upowszechniania kultury realizują Gminny Ośrodek Kultury oraz Biblioteka Gminna w Kuryłówce, które organizują liczne zajęcia i wydarzenia skierowane do dzieci i młodzieży.

Ochrona zdrowia

Na terenie gminy Kuryłówka podstawową opiekę zdrowotną mieszkańcom zapewniają trzy przychodnie zlokalizowane w Kuryłówce i Brzyskiej Woli, w których dostępne są usługi lekarza i pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej. Opiekę stomatologiczną świadczy NZOZ Centrum Zdrowia w Kuryłówce, a dodatkowym uzupełnieniem oferty jest gabinet rehabilitacyjny. Całodobowa i świąteczna opieka medyczna oraz leczenie specjalistyczne realizowane są w placówkach publicznych i prywatnych w Leżajsku, w tym w szpitalu powiatowym. Trudności w dostępie do podstawowej opieki zdrowotnej mogą dotyczyć osób starszych i samotnych, zwłaszcza mieszkających w mniejszych miejscowościach gminy, ze względu na ograniczoną dostępność komunikacji publicznej.

Pomoc społeczna

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym zadania własne gminy obejmują sprawy pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych⁶. Pomoc społeczna zaś polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- 2) pracy socjalnej;
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 4) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb⁷.

Na obszarze gminy Kuryłówka zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kuryłówce, zlokalizowany pod adresem Kuryłówka 114, 37-303 Kuryłówka. GOPS jest jednostką organizacyjną gminy powołaną do wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej. Zadania z zakresu pomocy społecznej Ośrodek realizuje w ramach zadań własnych oraz zadań zleconych gminie. Szczegółowy podział zadań na własne i zlecone określa ustawa o pomocy społecznej. Zadania własne Ośrodek realizuje zgodnie z ustaleniem rady gminy. Zadania zlecone realizowane są na podstawie szczegółowych porozumień z organem administracji rządowej po zapewnieniu przez nich na ten cel środków.

W 2024 roku kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kuryłówce liczyła 13 osób, w tym 1 osoba z kadry kierowniczej, 3 pracowników socjalnych oraz 9 osób zatrudnionych na pozostałych stanowiskach. Spośród zatrudnionych 10 osób posiadało wykształcenie wyższe, a 3 osoby wykształcenie średnie. Specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego posiadał 1 pracownik socjalny, natomiast 2 osoby legitymowały się specjalizacją z zakresu organizacji pomocy społecznej. Ośrodek prowadzi działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji

⁶ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2024 poz. 1465)

⁷ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2024 poz. 1283)

pracowników, w szczególności poprzez udział w kursach i szkoleniach. W gminie nie funkcjonuje asystent rodziny w pełnym wymiarze etatu.

Na terenie gminy Kuryłówka nie funkcjonują dzienne domy pomocy, noclegownie, schroniska ani kluby samopomocy. Osoby bezdomne wymagające opieki i pielęgnacji kierowane są do placówek poza gminą.

W ramach lokalnych działań wsparcia mieszkańcy mogą korzystać z usług asystenta osoby niepełnosprawnej oraz sąsiedzkich usług opiekuńczych, finansowanych z programu „Kompleksowe usługi społeczne dla mieszkańców Gminy Kuryłówka”. Ponadto realizowane są programy finansowane z Funduszu Solidarnościowego, obejmujące opiekę wytchnieniową oraz usługi asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością.

W ramach działań pomocowych GOPS będzie priorytetowo realizował pracę socjalną, kontynuował program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania dzieci w szkołach.

Na terenie gminy Kuryłówka funkcjonuje Dzienny Dom Pomocy „Kraina Seniora”, prowadzony przez Stowarzyszenie Nowa Perspektywa. Placówka zapewnia osobom starszym wsparcie w codziennym funkcjonowaniu, aktywizację społeczną i ruchową, rozwój zainteresowań oraz przeciwdziałanie marginalizacji i izolacji. W ośrodku zatrudnionych jest 4 pracowników, a jego działalność współfinansowana jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

Ponadto usługi skierowane do osób starszych i niesamodzielnych realizuje Spółdzielnia Socjalna „Dębnianka”, która prowadzi program „Opieka 75+” finansowany z dotacji celowej budżetu państwa oraz świadczy usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w ramach programu „Kompleksowe usługi społeczne dla mieszkańców Gminy Kuryłówka”.⁸

W gminie Kuryłówka niektóre organizacje odgrywają istotną rolę w integracji społecznej i wsparciu osób zagrożonych wykluczeniem. Zakład Aktywności Zawodowej w Nowej Sarzynie zapewnia zatrudnienie wspomagane osobom z niepełnosprawnościami, umożliwiając im uczestnictwo w życiu zawodowym i

⁸ Dane z GOPS

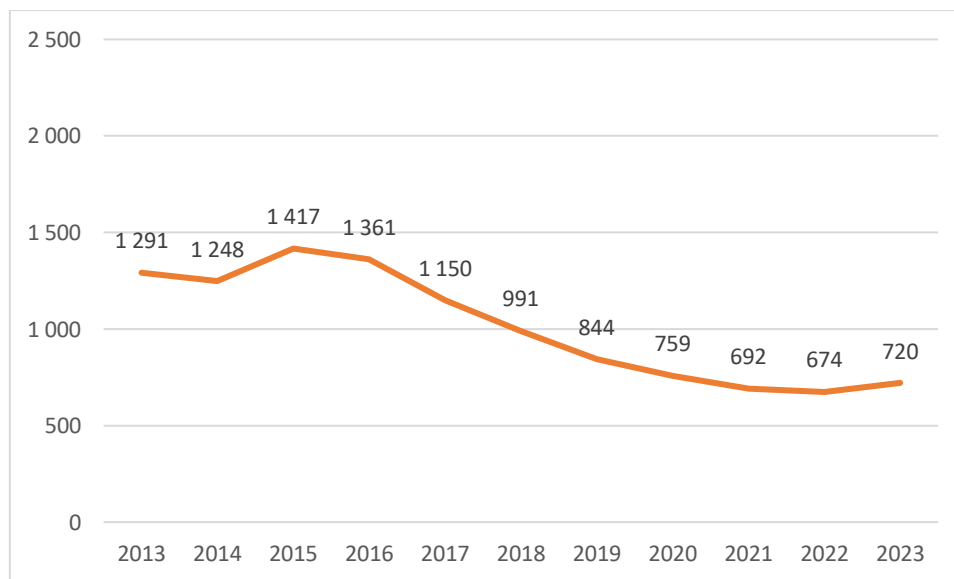

społecznym. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Kuryłówka angażuje się w dystrybucję żywności, owoców i warzyw w ramach programu POPŻ, a także współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy, organizując prace społecznie użyteczne i realizując Program Aktywizacja i Integracji dla mieszkańców gminy korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Obie inicjatywy wzmacniają wsparcie lokalnej społeczności i ułatwiają osobom potrzebującym pełniejsze uczestnictwo w życiu społecznym.

Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

Zgodnie z danymi GUS liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tysięcy ludności w gminie Kuryłówka w 2023 roku wynosiła 720. Niezwykle istotnym jest, że wskaźnik ten od ponad 10 lat maleje, w porównaniu do 2013 roku o około 44 %, co obrazuje poniższy wykres.

Rysunek nr 3. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w gminie Kuryłówka

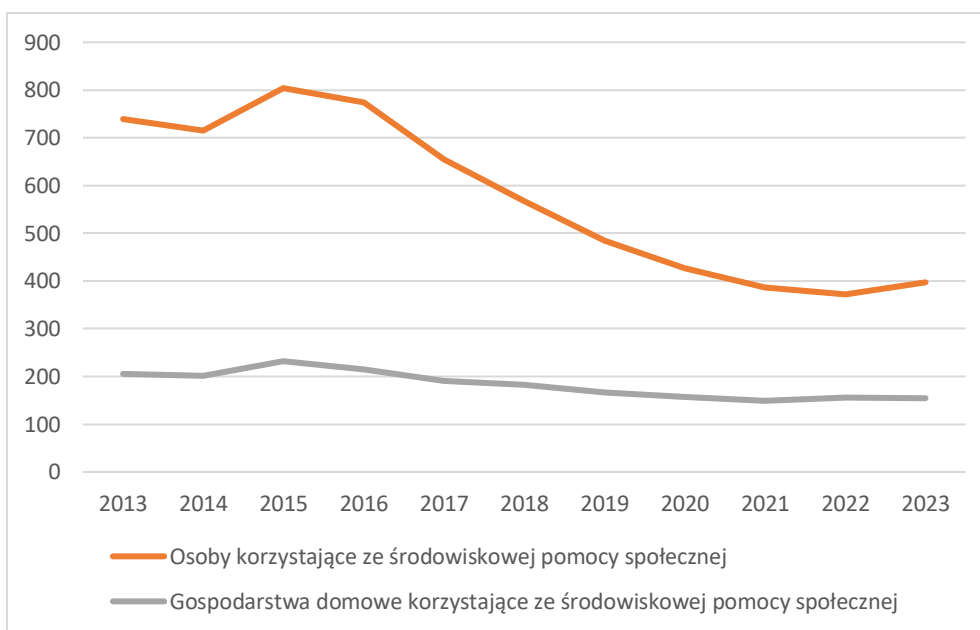

Źródło: BDL GUS (data pozyskania 02.09.2025 r.)

Zgodnie z danymi GUS w 2023 roku liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wynosiła 155. Co istotne w przeciągu ostatnich 10 lat spadła ona o około 25 %, a w badanym okresie wyraźnie widoczny

jest trend spadkowy. W 2023 roku ze środowiskowej pomocy społecznej korzystało 397 osób, co stanowi 7 % populacji gminy Kuryłówka. W odniesieniu do 2013 roku jest to spadek o ok. 46 %. 10 lat temu ze środowiskowej pomocy społecznej korzystało aż 13 % mieszkańców jednostki.

Rysunek nr 4. Gospodarstwa domowe i osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Kuryłówka w latach 2013-2023

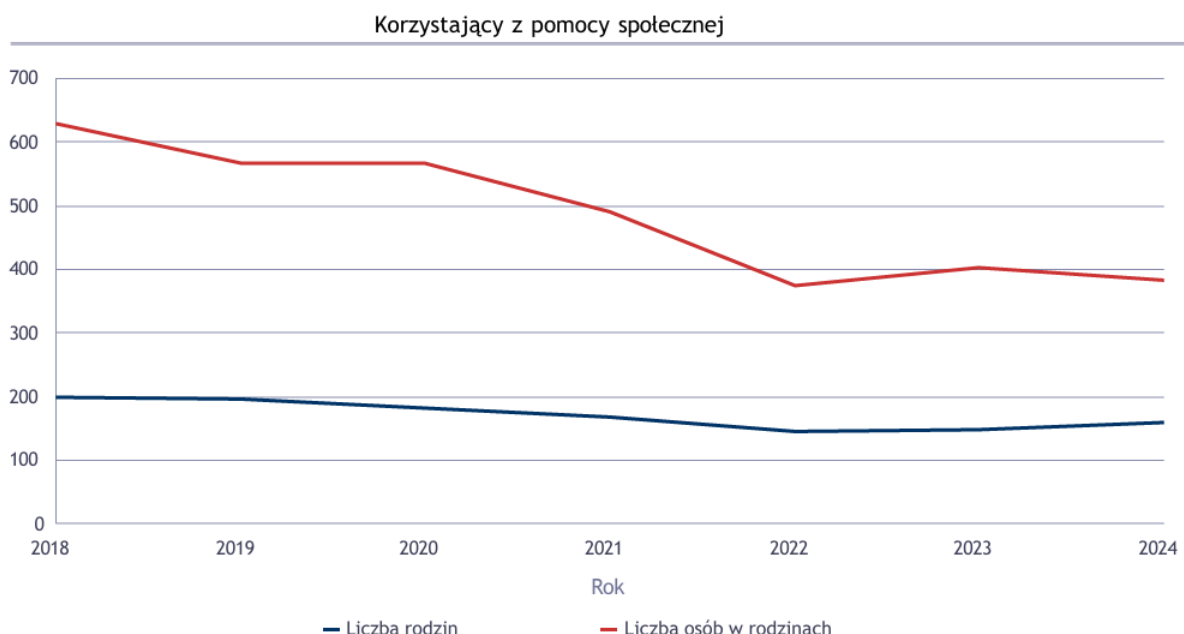

Źródło: BDL GUS (data pozyskania 02.09.2025 r.)

Zgodnie z danymi GOPS w gminie Kuryłówka wynika, że w 2024 roku z różnorodnych form pomocy i wsparcia społecznego skorzystały 383 osoby w ramach rodzin objętych systemem świadczeń, co stanowi około 7 % populacji jednostki. W stosunku do 2023 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zmalała o 20 osób. Natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej w 2024 roku to 158, co wskazuje na wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 9 rodzin.

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Rysunek nr 5. Korzystający z pomocy społecznej w gminie

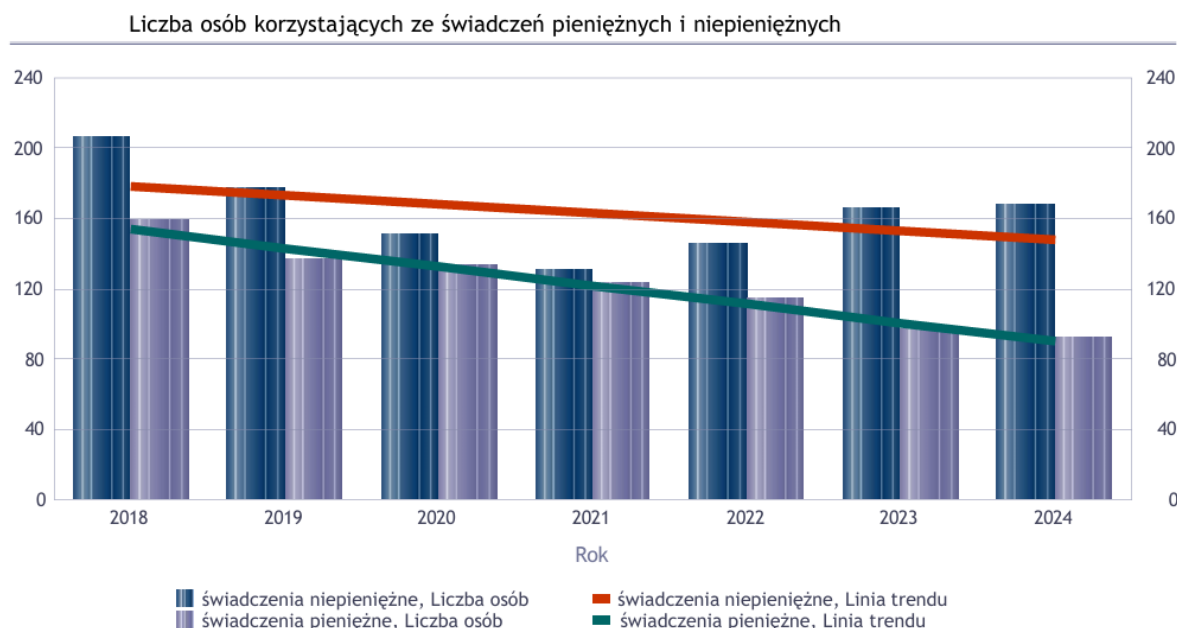
Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej 2024 rok (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w gminie Kuryłówka)

Liczba świadczeń pieniężnych w 2024 roku oscylowała na poziomie 619 (1,94 % spośród wszystkich), niepieniężnych zaś 31 233. Liczba osób korzystających ze świadczeń niepieniężnych w 2024 roku wynosiła 168, pieniężnych zaś 92. W odniesieniu do 2023 roku zaobserwować można spadek liczby osób korzystających ze świadczeń pieniężnych a wzrost liczby osób korzystających ze świadczeń niepieniężnych. Odnosząc się zaś do danych od 2018 roku (linia trendu, zgodnie z poniższym wykresem) liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych w 2024 roku równała się 90 i niepieniężnych 100.

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Rysunek nr 6. Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej 2024 rok (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w gminie Kuryłówka)

Łączna liczba rodzin pobierających świadczenia wynosi 159, z czego 86 to rodziny jednoosobowe, a 73 rodziny wieloosobowe. W 2024 roku 51 rodziny jednoosobowe pobrały świadczenia pieniężne, 63 świadczenia niepieniężne, jednocześnie 41 rodzin wieloosobowych pobrało świadczenia pieniężne, 61 niepieniężne.

Najczęstszymi powodami udzielenia pomocy i wsparcia w gminie Kuryłówka były:

- bezrobocie – 45 rodzin
- ubóstwo – 70 rodzin
- niepełnosprawność – 57 rodzin
- długotrwała lub ciężka choroba – 73 rodziny
- bezdomność – 2 rodziny
- alkoholizm – 10 rodzin
- potrzeba ochrony macierzyństwa - 16 rodzin

- potrzeba ochrony macierzyństwa - w tym: potrzeba ochrony wielodzietności – 16 rodzin
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – 2
- bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego- ogółem – 56 rodzin
- bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego- ogółem- w tym: rodziny niepełne – 11 rodzin
- bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego- ogółem- w tym: rodziny wielodzietne – 8 rodzin
- sytuacja kryzysowa – 6 rodzin
- zdarzenie losowe – 5 rodzin
- klęska żywiołowa lub ekologiczna – 4 rodziny
- przemoc domowa – 3 rodziny

W latach 2022-2024 liczba osób korzystających z usług opiekuńczych znacznie wzrosła do poziomu 43 w 2024 r., natomiast od 2023 ze specjalistycznych usług opiekuńczych korzysta 5 osób. W roku 2024 tylko 1 osoba czerpała z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, liczba ta maleje na przestrzeni lat. Od 2018 roku żadna z rodzin nie skorzystała również z poradnictwa specjalistycznego i interwencji kryzysowej.

Przeanalizowano zasoby systemu wsparcia realizowanego dotychczas wsparcia z zakresu świadczeń rodzinnych. Zgodnie z danymi GUS w 2023 roku liczba rodzin otrzymujące zasiłki na dzieci wynosiła 157, obejmując 361 dzieci. Obserwowany jest wyraźny spadek liczby rodzin otrzymujących zasiłki i dzieci – ponad 2-krotny względem 2013 r. Tendencję spadkową zaobserwowano również w udziale dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku.

Tabela 1. Korzystający ze świadczeń rodzinnych w gminie Kuryłówka w latach 2013-2023

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
rodziny otrzymujące	385	358	350	368	344	336	317	291	250	193	157

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

zasiłki rodzinne na dzieci											
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny - ogółem	797	741	717	750	703	687	656	612	531	429	361
dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	717	665	642	677	634	627	598	558	481	389	343
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	62,7	59,7	59,4	61,3	58,5	57,2	54,0	49,4	43,4	35,5	31,9

Źródło: BDL GUS (data pozyskania 02.09.2025 r.)

Przeanalizowano również są również zmiany w kwocie wypłacanych świadczeń i zasiłków. Kwota wypłacanych świadczeń rodzinnych uległa znacznemu wzrostowi względem 2013 r. Kwota zasiłków rodzinnych uległa wyraźnemu zmniejszeniu, a kwota zasiłków pielęgnacyjnych wzrasta. Kwota zasiłków pielęgnacyjnych na 1000 mieszkańców w 2024 roku wynosiła 74,6 tys. zł.

Tabela 2. Wysokość kwoty świadczeń rodzinnych i zasiłków pielęgnacyjnych w gminie Kuryłówka w latach 2013- 2023

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
kwota świadczeń rodzinnych [tys. zł]	2 074	1 820	2 064	2 543	2 579	2 625	2 724	3 231	3 184	3 236	3 319
kwota zasiłków rodzinnych (wraz z dodatkami) [tys. zł]	1 488	1 371	1 355	1 550	1 518	1 494	1 372	1 323	1 127	923	771
kwota zasiłków pielęgnacyjnych [tys. zł]	224	225	248	248	255	262	346	410	415	407	411

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

Źródło: BDL GUS (data pozyskania 02.09.2025 r.)

Świadczenia wychowawcze obejmują wypłacanie rządowego programu „Rodzina 500 plus”, który jest kierowany do rodzin naturalnych, ale również do rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Od 1 lipca 2019 roku przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18. Roku życia, bez względu na dochód osiągnięty przez rodzinę. Świadczenie wychowawcze w wysokości 500 zł funkcjonowało do końca 2023 r., obecnie funkcjonuje program „Rodzina 800+” Świadczenie wychowawcze w podwyższonej kwocie, czyli 800 zł funkcjonuje od początku 2024 roku.

Do wypłacanych świadczeń należy też program „Dobry start 300 zł”, który stanowi jednorazowe wsparcia dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny. Wypłacany jest rodzinom bez względu na osiągnięty dochód. Suma wydatków na wszystkie świadczenia wychowawcze uległa wzrostowi o 21 % w latach 2017 – 2023.

Tabela 3. Wydatki na świadczenia wychowawcze w gminie Kuryłówka w latach 2017 – 2023

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Wydatki na świadczenia wychowawcze [zł]	4 748 729	4 547 645	5 195 102	5 905 692	5 822 601	0 * brak danych	5 753 400

Źródło: BDL GUS (data pozyskania 02.09.2025 r.)

Według danych GOPS łączna kwota świadczeń pieniężnych w 2024 roku wynosiła 433 479,28 zł, co stanowi najwyższą wartość w porównaniu do ostatnich lat (2019 – 351 181,57 zł, 2020 – 395 352,67 zł, 2021 – 373 387,51 zł, 2022 – 367 240,37 zł, 2023 – 342 517,70 zł).

Pomoc i wsparcie w gminie Kuryłówka z pomocy społecznej w 2024 roku w postaci świadczeń pieniężnych uzyskało 92 osoby, zaś w postaci świadczeń niepieniężnych 168 osób (Pomoc Żywnościowa). Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej dotyczyła 13 osób. Liczba pobierających w 2024 roku zasiłek rodzinny wyniosła 115 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 44 rodzin. Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku rodzinnego

wyniosła 596 342,33 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 206 909,94 zł.

Liczba świadczeń wypłaconych w 2024 roku kształtuje się następująco:

- Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia – 786
- Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka – 474
- Zasiłek pielęgnacyjny – ogółem – 1930
- Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności - 670
- Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat - 0
- Świadczenia opiekuńcze ogółem – Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy - 2846
- Świadczenia pielęgnacyjne – 849

Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w 2024 roku wynosiła 10, zaś liczba rodzin 8, co stanowi wartość niższą niż w 2023 (9).

4.2. Analiza zasobów organizacji społecznych i nieformalnych sieci wsparcia oraz realizowanych dotychczas usług

Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej obejmuje realizację projektów finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, udział w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej oraz realizację programów osłonowych. W roku objętym oceną gmina Kuryłówka realizowała projekty i programy, w tym projekt z EFS, dwa konkursy resortowe (Opieka wytchnieniowa, Asystent Osoby Niepełnosprawnej) oraz jeden program osłonowy. Jednocześnie w gminie nie zlecono żadnym organizacjom pozarządowym zadań w trybie działalności pożytku publicznego ani nie podpisano w tym zakresie umów czy zleceń.

4.3. Analiza zasobów podmiotów komercyjnych realizujących usługi społeczne

W gminie Kuryłówka nie działają podmioty komercyjne realizujące usługi społeczne, wszystkie świadczenia realizowane są przez publiczne jednostki oraz w ramach programów i projektów finansowanych przez gminę lub instytucje publiczne.

4.4. Analiza SWOT w kontekście usług społecznych na terenie gminy Kuryłówka

Poniższa analiza SWOT jest wynikiem warsztatów planistycznych, które odbyły się w październiku 2025 roku z zespołem ds. opracowania, wdrażania i monitorowania LPDI.

MOCNE STRONY:

- Doświadczony, kompetentny i zaangażowany zespół GOPS – wysokie kwalifikacje i umiejętność pracy w środowisku.
- Opiekunki posiadają przeszkolenie w zakresie czynności pielęgniarских (pobieranie krwi, podawanie leków).
- Długoletnia tradycja świadczenia usług opiekuńczych, rozwinięte usługi sąsiedzkie (13 aktywnych osób).
- Funkcjonujący transport „door to door” dla osób korzystających z usług opiekuńczych.

SŁABE STRONY:

- Brak żłobka i ograniczona oferta opieki dla dzieci do lat 3.
- Brak mieszkań socjalnych, jedynie 4 mieszkania komunalne.
- Brak wydarzeń międzypokoleniowych integrujących różne grupy wiekowe.
- Niskie zainteresowanie i ograniczona skuteczność usług teleopieki (opaski SOS, tablety).
- Brak lokalnej oferty wsparcia psychologicznego – konieczność korzystania z usług poza gminą.
- Brak wolontariatu (mimo potencjału, dotychczas nie

- Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego – szeroki asortyment (rowery trójkołowe, wózki, ortezy itp.).
 - Dzienny Dom Pomocy „Kraina Seniora” – wysokiej jakości wsparcie i aktywizacja osób starszych.
 - Spółdzielnia Socjalna „Dębnianka” świadcząca usługi opiekuńcze i program „Opieka 75+”.
 - Wysoka skuteczność GOPS w pozyskiwaniu i realizacji projektów z Funduszu Solidarnościowego i EFS+.
 - Funkcjonujący Klub Seniora – regularne spotkania, wspólne posiłki, integracja.
 - Dobra współpraca pomiędzy instytucjami lokalnymi, parafiami i sołtysami.
 - Sprawna komunikacja informacyjna – strona internetowa, Facebook, ogłoszenia parafialne.
 - Aktywność kulturalna i edukacyjna – GOK, Biblioteka Gminna, organizacja zajęć i wydarzeń dla dzieci.
- został zorganizowany formalnie).
- Braki lokalowe ograniczające możliwość tworzenia mieszkań wspomaganych i nowych usług.
 - Brak zlecania zadań publicznych organizacjom pozarządowym.
 - Starzejące się kadry opiekunek (większość w wieku 50+).
 - Ograniczone środki finansowe gminy, uzależnienie od programów zewnętrznych.

- Kreatywność i sprawczość pracowników GOPS – umiejętność wykorzystywania pojawiających się programów.
- Zaangażowanie społeczności lokalnej w organizację wydarzeń (dzień seniora, wigilia, odpust).

SZANSE:

- Dalsze możliwości finansowania z programów rządowych i EFS+ (Opieka 75+, Asystent Osoby z Niepełnosprawnością, Opieka Wytchnieniowa).
- Wysoki poziom zaangażowania mieszkańców w życie gminy i gotowość do współpracy.
- Potencjał do zorganizowania wolontariatu lokalnego – zwłaszcza wśród młodzieży i parafialnych grup RAM.
- Aktywność dzieci i młodzieży w działaniach społecznych i pomocowych (np. paczki dla seniorów).
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi z sąsiednich gmin (np. Nowa Sarzyna – ZAZ).
- Możliwość rozszerzenia usług opiekuńczych i sąsiedzkich dzięki środkom z Funduszu Solidarnościowego.

ZAGROŻENIA:

- Brak dostępnych psychologów, terapeutów i specjalistów zdrowia psychicznego – długie kolejki.
- Niekorzystne ukształtowanie terenu i duże odległości między miejscowościami utrudniające dojazdy opiekunów.
- Słaby zasięg telefonii komórkowej i internetu – utrudnienie w korzystaniu z teleopieki.
- Starzenie się społeczeństwa i odpływ młodych ludzi do większych miast lub za granicę.
- Samotność osób starszych – brak wsparcia rodzin mieszkających daleko.
- Biurokracja i nadmierne formalności w programach pomocowych zniechęcające beneficjentów.

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

- Działalność parafii i sołtysów – wsparcie informacyjne i mobilizowanie społeczności.
 - Wzrost zainteresowania usługami opiekuńczymi i rehabilitacyjnymi (stały popyt wśród mieszkańców).
 - Bliskość Leżajska i Rzeszowa – dostęp do specjalistów, zaplecza medycznego i szkoleniowego.
- Wysokie koszty utrzymania usług opiekuńczych i zależność od finansowania zewnętrznego.
 - Starzejące się kadry – ryzyko niedoboru opiekunów w przyszłości.

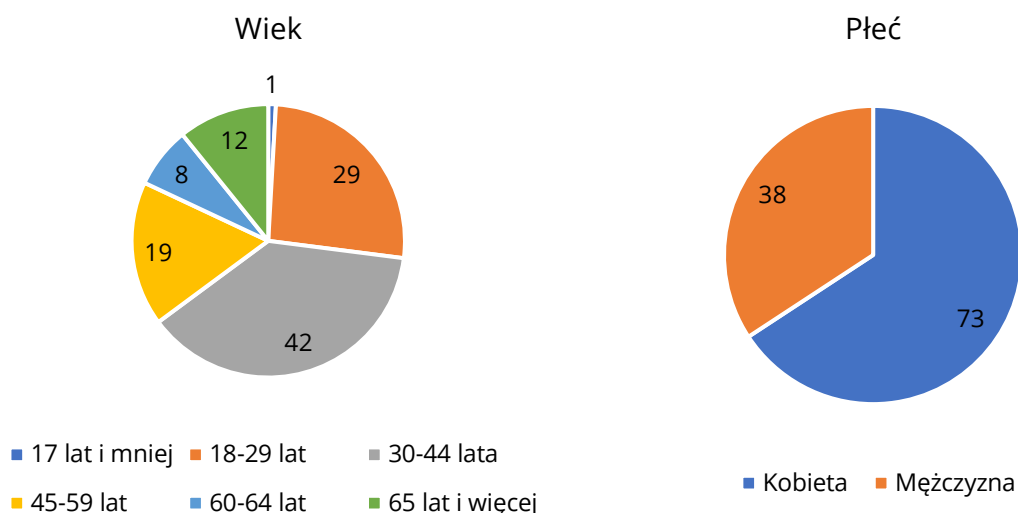

5. Diagnoza w zakresie potrzeb

5.1. Diagnoza potrzeb mieszkańców gminy

Diagnoza potrzeb mieszkańców gminy Kuryłówka przeprowadzona została m. in. w oparciu o badania ankietowe (CAWI) realizowane od początku września do końca października 2025 r. Wzięło w nim udział 111 mieszkańców. Największą grupę respondentów stanowiły osoby w wieku 30-44 lata. Większość to kobiety (66%).

Rysunek nr 7. Dane metryczkowe ankietowanych mieszkańców gminy Kuryłówka

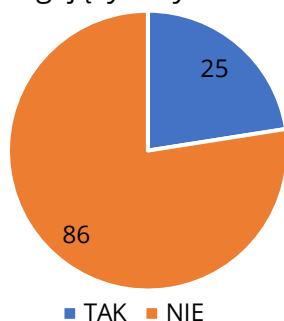

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

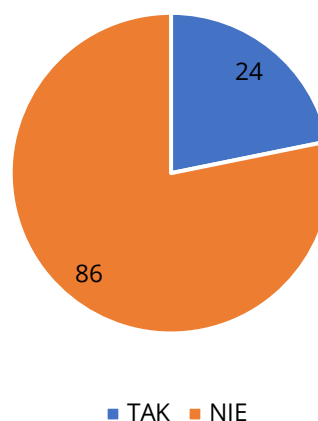
Zasadność przeprowadzenia badania potwierdzona została tym, że około 23% ankietowanych zamieszkiwało z osobą albo osobami wymagającymi świadczenia usług opiekuńczych, asystenckich lub opieki wytchnieniowej w miejscu zamieszkania bądź sama wymagała tych usług. Dodatkowo około co piąty respondent zamieszkiwał samotnie gospodarstwo domowe.

Rysunek nr 8. Stan gospodarstw domowych ankietowanych mieszkańców gminy
Kuryłówka

Osoby wymagające usług opiekuńczych,
asystenckich lub opieki wytniniowej
w miejscu zamieszkania
i zamieszkiwanie z osobami
wymagającymi tych usług

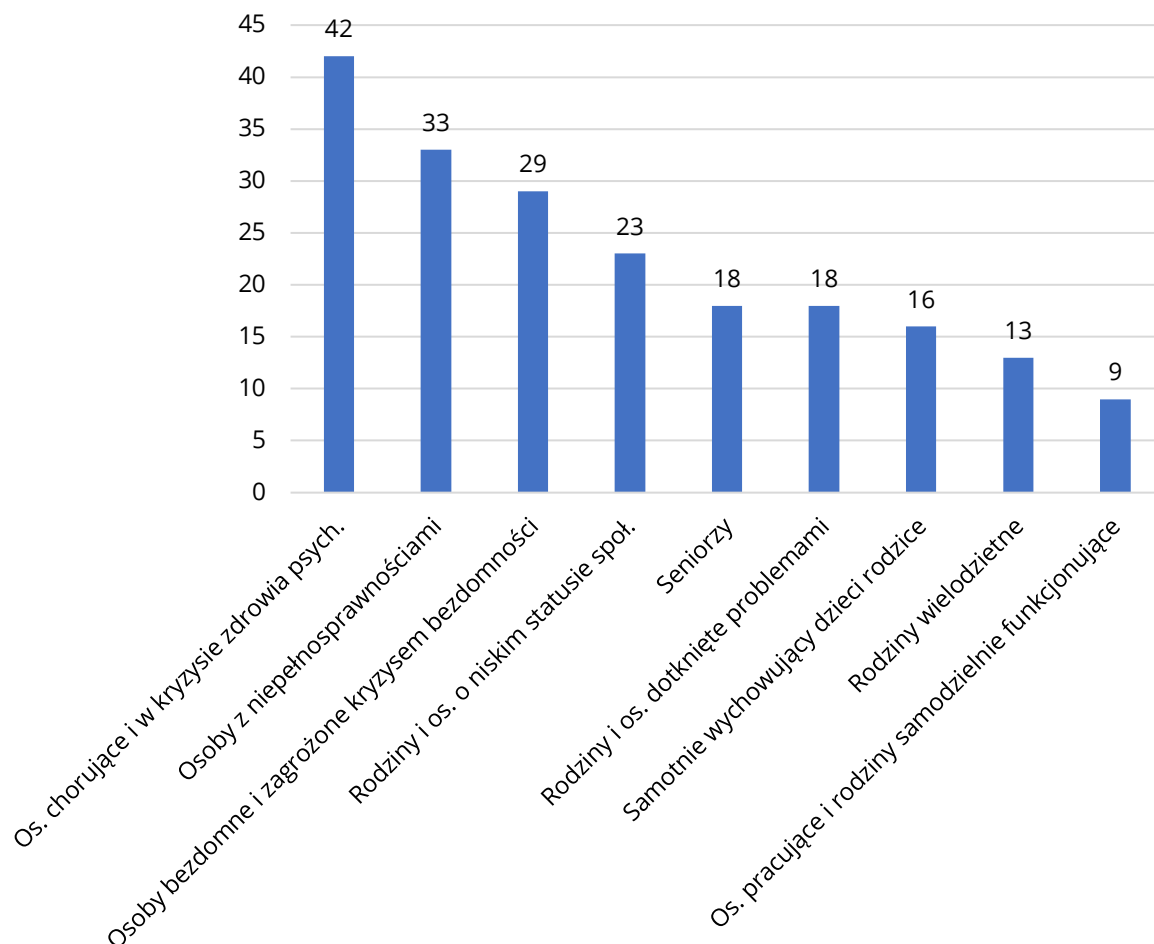
Osoby zamieszkujące samotnie

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Ankietowani z gminy Kuryłówka dostrzegają trudności, z którymi zmagają się mieszkańcy. Największa grupa respondentów oceniła stopień trudności większości grup społecznych jako umiarkowany lub duży. Jedynie w kontekście osób pracujących i rodzin samodzielnie funkcjonujących najczęściej wskazano małe trudności. Natomiast do grona osób zmagających się z dużymi trudnościami niemal połowa respondentów zaliczyła przede wszystkim osoby chorujące i w kryzysie zdrowia psychicznego (38%). Wielu mieszkańców wskazało osoby z niepełnosprawnościami (30%), osoby bezdomne i zagrożone kryzysem bezdomności (26%), rodziny i osoby o niskim statusie społecznym (21%), seniorów (16%), rodziny i osoby dotknięte problemami, takim jak bezrobocie, przemoc domowa, uzależnienie (16%) oraz rodziców samotnie wychowujących dzieci (14%). Mniejsza grupa respondentów wskazała rodziny wielodzietne oraz osoby pracujące i rodziny samodzielnie funkcjonujące.

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznegoRysunek nr 9. Grupy społeczne, które mają największe trudności w życiu codziennym
w gminie Kuryłówka według ankietowanych

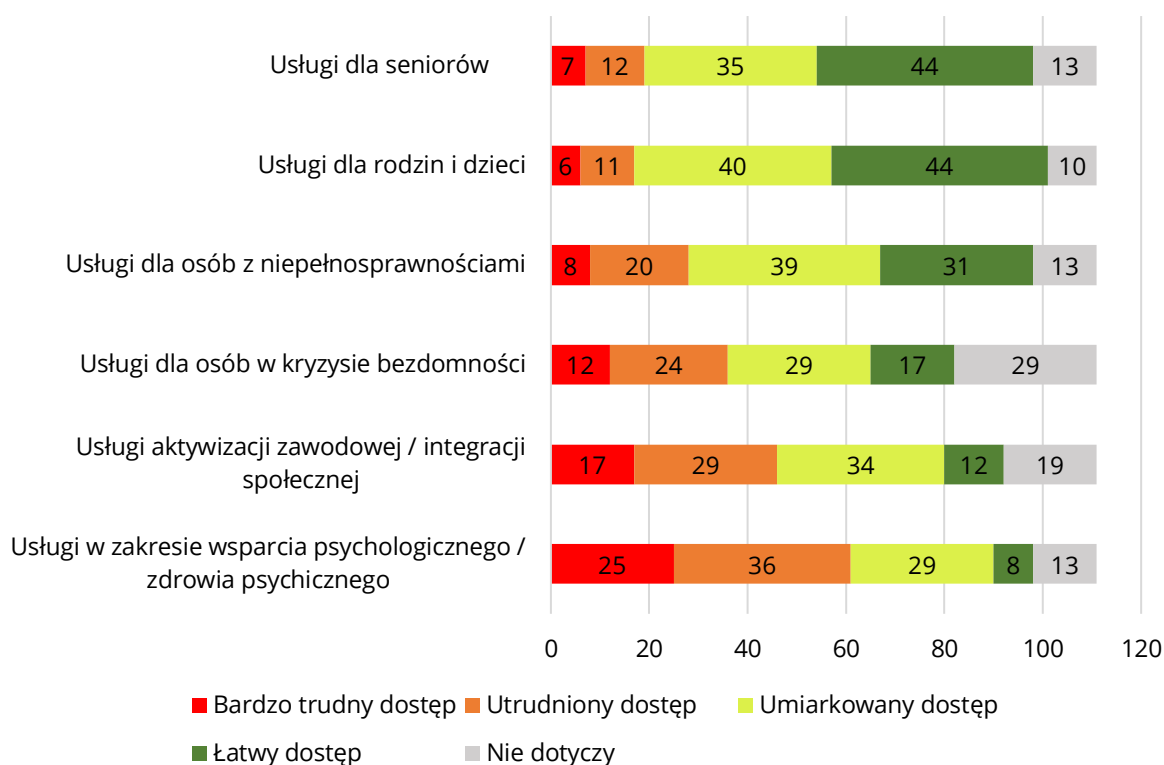
Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Badanie ankietowanych dotyczące faktu i charakteru katalogu obecnie świadczonej pomocy społecznej w gminie Kuryłówka, wskazuje, iż większość mieszkańców (80%) zna instytucje świadczące pomoc społeczną, ale jedynie 31% korzystało z ich usług. Dostępność usług społecznych została oceniana w większości jako łatwa lub umiarkowana. Jedynie dostęp do usług w zakresie wsparcia psychologicznego został przez większość respondentów uznany za utrudniony. Najwięcej respondentów oceniło usługi dla seniorów jako łatwo dostępne (40%). Zdaniem respondentów, najgorzej dostępne były usługi w

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

zakresie wsparcia psychologicznego lub zdrowia psychicznego - na bardzo trudny dostęp wskazało 15%, a na utrudniony dostęp – 26% respondentów.

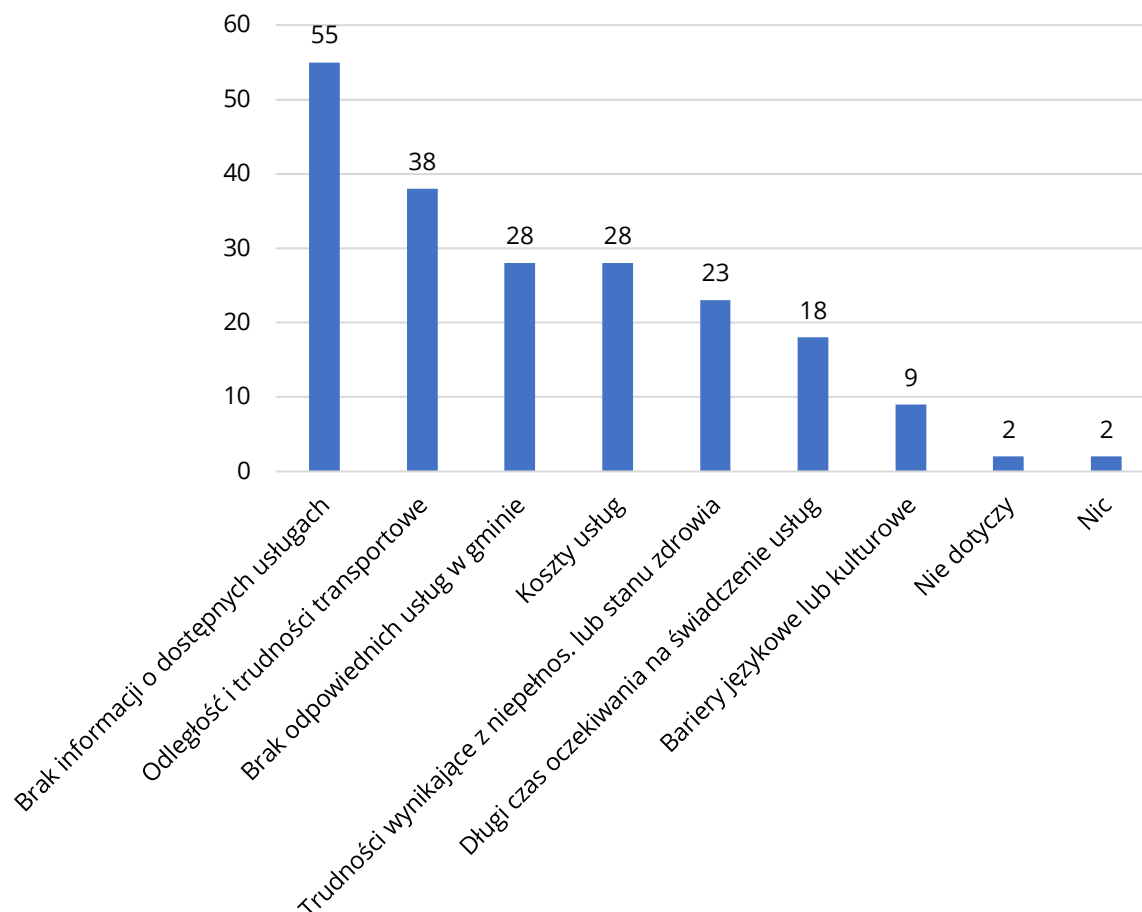
Rysunek nr 10. Ocena dostępności usług społecznych w gminie Kuryłówka według ankietowanych

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Połowa mieszkańców wskazała, iż napotykała problemy utrudniające korzystanie z usług społecznych związane głównie z brakiem informacji o dostępnych usługach. Ankietowani wymieniali również trudności związane z odległością i trudnościami transportowymi (34%), brakiem odpowiednich usług w gminie (25%), kosztami usług (25%), trudnościami wynikającymi z niepełnosprawności lub stanu zdrowia (21%), długim czasem oczekiwania na świadczenie usług (16%) oraz barierami językowymi lub kulturowymi (8%).

Rysunek nr 11. Czynniki, które najczęściej utrudniają mieszkańcom gminy Kuryłówka korzystanie z usług społecznych

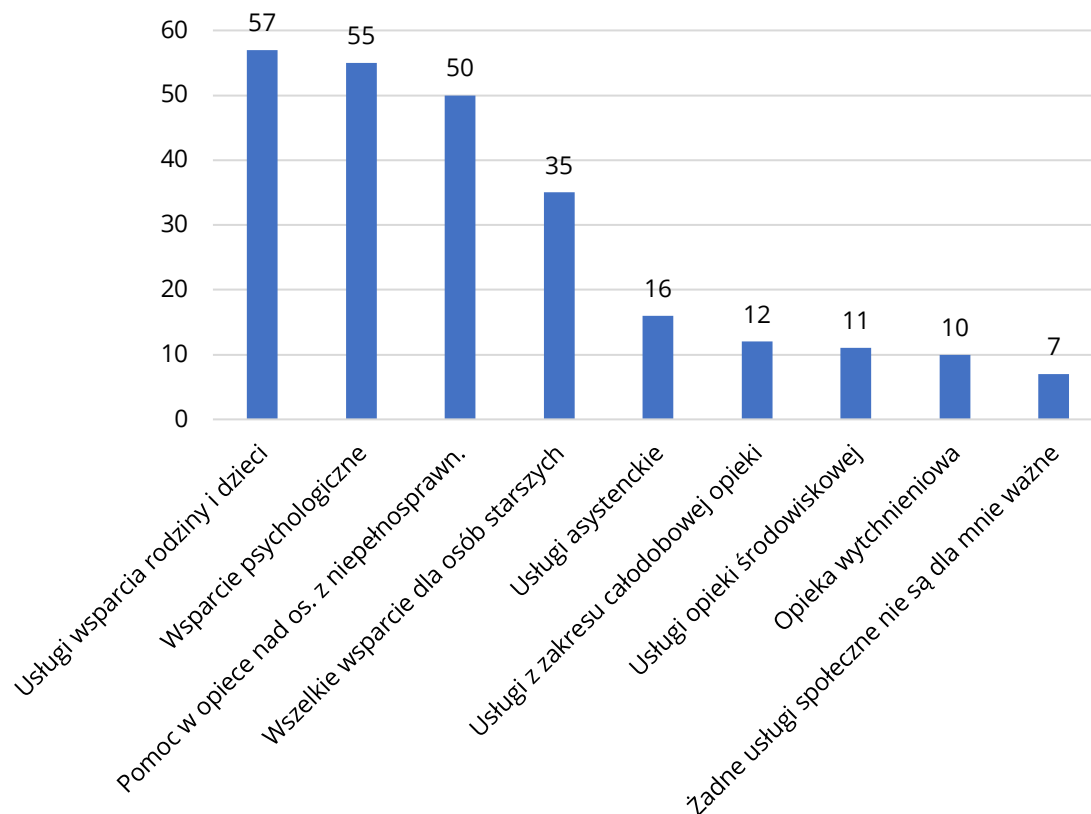
Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Badanie pozwoliło uzyskać opinię mieszkańców odnośnie do preferowanych usług społecznych, które powinny być świadczone w gminie Kuryłówka. Największy odsetek mieszkańców (51%) za najważniejszą usługę społeczną uznał usługi wsparcia rodziny i dzieci, np. żłobki, przedszkola, warsztaty i spotkania dla rodziców, wsparcie psychologiczne, świetlice środowiskowe. Do innych istotnych usług społecznych zaliczono wsparcie psychologiczne (50%), pomoc w opiece nad osobami z niepełnosprawnościami (45%) oraz wszelkie wsparcie dla osób starszych (32%). W mniejszym stopniu ważnymi usługami społecznymi dla społeczności lokalnej są również usługi asystenckie (14%), usługi z zakresu

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

całodobowej opieki, np. w domach pomocy społecznej (11%), usługi opieki środowiskowej (10%), oraz opieka wytchnieniowa (9%).

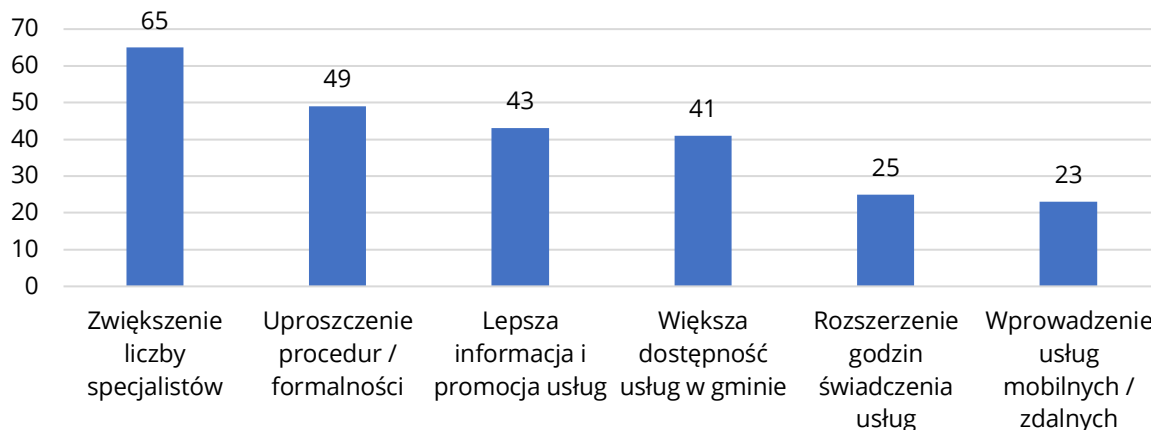
Rysunek nr 12. Najważniejsze usługi społeczne dla mieszkańców gminy Kuryłówka

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Do najważniejszych zmian, które ułatwiłyby korzystanie z usług społecznych w gminie Kuryłówka, wskazywanych przez ankietowanych, należą przede wszystkim zwiększenie liczby specjalistów (59%) oraz uproszczenie procedur lub formalności (44%). Wskazywano również potrzebę lepszej informacji i promocji usług (39%), większej dostępności usług w gminie (37%) oraz rozszerzenia godzin świadczenia usług (23%). Ankietowani dostrzegali też konieczność wprowadzenia usług mobilnych lub zdalnych (21%).

Rysunek nr 13. Zmiany w celu ułatwienia korzystania z usług społecznych w gminie
Kuryłówka według ankietowanych

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Wśród propozycji zmian i inicjatyw, które mogłyby ułatwić korzystanie z usług społecznych, respondenci najczęściej wskazywali na potrzebę rozwoju działań informacyjnych o świadczonych usługach w celu poszerzenia wiedzy wśród mieszkańców na temat możliwych form wsparcia. Wskazywano na potrzebę rozwoju dostępności ćwiczeń grupowych dla osób potrzebujących wsparcia oraz działań mobilizujących do uczestnictwa w nich.

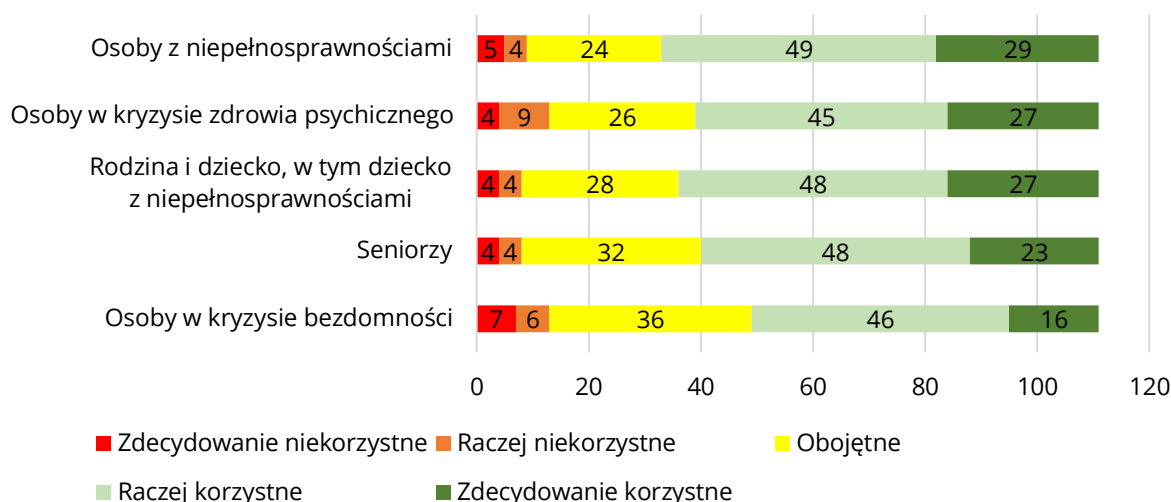
Mieszkańcy upatrywali również konieczność zwiększenia zaangażowania pracowników socjalnych i kierownictwa GOPS. Zgłaszano również konieczność organizowania transportu publicznego lub usług dowozowych do miejsca świadczenia usług społecznych, przystosowanych dla konkretnych grup społecznych, w tym seniorów w celu przeciwdziałania wykluczenia transportowemu w gminie i marginalizacji osób potrzebujących wsparcia.

Obserwowana jest niska świadomość mieszkańców gminy Kuryłówka na temat zakresu procesu deinstytucjonalizacji – jedynie 31% z nich słyszało o tym pojęciu. Jednocześnie większość mieszkańców dostrzega korzyści (co ukazano na poniższym wykresie) związane z przeniesieniem usług realizowanych przez ośrodki, instytucje lub domy pomocy na bardziej indywidualne formy wsparcia, bliskie środowisku lokalnemu i wspierające życie w społeczności, co definiuje proces deinstytucjonalizacji.

Deinstytucjonalizacja została oceniona jako zdecydowanie korzystna lub raczej korzystna w odniesieniu do następujących grup:

- osób z niepełnosprawnościami (70%),
- osób w kryzysie zdrowia psychicznego (65%),
- rodzin i dzieci, w tym z niepełnosprawnościami (68%),
- seniorów (64%),
- osób w kryzysie bezdomności (56%).

Rysunek nr 14. Ocena korzystności deinstytucjonalizacji dla poszczególnych grup w gminie Kuryłówka przez mieszkańców

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Dla większości mieszkańców gminy Kuryłówka (58%) opieka środowiskowa lub domowa jest bardziej preferowaną formą otrzymywania pomocy od tradycyjnej usługi instytucjonalnej.

Oczekiwania mieszkańców gminy Kuryłówka w zakresie form wsparcia zakładają przede wszystkim tworzenie klubów i grup zrzeszających np. osoby starsze oraz klubów dziecięcych (32%), wsparcie szkoleniowe, specjalistyczne, psychologiczne dla opiekunów osób wymagających wsparcia (31%) oraz ośrodki wsparcia, świadczące wsparcie w systemie dziennym, w tym: dzienne domy pomocy (30%). Wśród najcenniejszych form wsparcia społeczności lokalnej około co czwarty respondent wymienił realizację usług opiekuńczych świadczonych w miejscu

zamieszkania, wdrożenie i realizację usług sąsiedzkich, działalność asystencką, np. w ramach asystenta osoby niepełnosprawnej lub starszej albo asystenta rodziny oraz zwiększenie dostępności do usług transportowych poprzez realizację usługi od drzwi do drzwi. W mniejszym stopniu wskazano również działalność wolontariatu, opiekę wytchnieniową, rozwój teleopieki (np. opaski telemedyczne), rozwój mieszkalnictwa wspomaganego z koszykiem usług oraz centra opiekuńczo-mieszkalne.

Rysunek nr 15. Najcenniejsze formy wsparcia według ankietowanych w gminie
Kuryłówka

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Mieszkańcy wskazywali również, jakie usługi społeczne powinny zostać wdrożone lub być dostępne w większym stopniu lokalnie, aby lepiej odpowiadały ich potrzebom. Najczęściej wskazywano na potrzebę wsparcia psychologicznego, obejmującego zarówno pomoc indywidualną, jak i grupową, skierowaną do różnych grup społecznych – seniorów, rodzin, opiekunów osób zależnych, a także osób w kryzysie zdrowia psychicznego. Podkreślano, że dostęp do specjalistów, takich jak psychologowie i terapeuci, powinien być łatwiejszy.

Istotną potrzebą okazał się rozwój usług opieki środowiskowej i domowej, które umożliwiałyby osobom starszym i z niepełnosprawnościami pozostanie w swoim środowisku życia. Wskazywano na konieczność zwiększenia liczby opiekunów środowiskowych oraz dostępności pomocy asystenckiej. Zwracano także uwagę na potrzebę rozwoju opieki wytchnieniowej, umożliwiającej czasowe odciążenie opiekunów rodzinnych.

Wielu respondentów podkreślało znaczenie usług wsparcia rodziny i dzieci, w tym tworzenia żłobków, przedszkoli, świetlic środowiskowych oraz organizowania warsztatów i spotkań dla rodziców. Mieszkańcy wskazywali również na potrzebę wzmocnienia działań profilaktycznych i terapeutycznych, takich jak terapia rodzinna, przeciwdziałanie uzależnieniom oraz wsparcie psychopedagogiczne dla dzieci i młodzieży.

W odpowiedziach pojawiała się także potrzeba rozwoju transportu publicznego i usług transportowych, umożliwiających osobom starszym i niepełnosprawnym dojazd do placówek opiekuńczych, urzędów czy ośrodków zdrowia. Proponowano realizację usługi typu „od drzwi do drzwi”, która znacząco ułatwiłaby korzystanie z pomocy społecznej na terenach wiejskich.

Respondenci zwracali uwagę na potrzebę rozwoju centrów i ośrodków wsparcia dziennego, klubów seniora oraz świetlic wiejskich, które pełniłyby funkcję miejsc integracji, aktywizacji i wsparcia społecznego. Wskazywano, że lokalne placówki mogłyby oferować zajęcia rehabilitacyjne, warsztaty, spotkania towarzyskie i poradnictwo, co sprzyjałoby zapobieganiu izolacji społecznej.

W opinii mieszkańców niezbędne jest również poszerzenie wiedzy o dostępnych formach pomocy oraz zapewnienie lepszej informacji o możliwościach wsparcia oferowanych przez instytucje publiczne i organizacje pozarządowe. Wskazywano na potrzebę większej współpracy pomiędzy instytucjami oraz włączenia społeczności lokalnej w działania pomocowe, m.in. poprzez rozwój wolontariatu i usług sąsiedzkich.

Mieszkańcy gminy widzą największą potrzebę w rozwoju usług psychologicznych, opiekuńczych i asystenckich, a także w zapewnieniu dostępności transportu, terapii rodzinnej i wsparcia środowiskowego. Zgłaszane postulaty wskazują na silną potrzebę lokalnej dostępności usług oraz budowania systemu wsparcia opartego na bliskości i indywidualnym podejściu do potrzeb mieszkańców. Podane przykłady świadczą o potrzebie zwiększenia działań z zakresu deinstytucjonalizacji usług społecznych w gminie Kuryłówka.

5.2. Diagnoza potrzeb wybranych grup docelowych

Niniejszy podrozdział przedstawia kluczowe informacje o potrzebach wybranych grup docelowych, czyli odbiorców usług społecznych, w kontekście procesu deinstytucjonalizacji. Co istotne opracowany został w oparciu o liczne źródła i metody badawcze.

Proces deinstytucjonalizacji, polegający na stopniowym przechodzeniu od opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej, wymaga szczegółowego zrozumienia potrzeb poszczególnych grup społecznych oraz ich najbliższego otoczenia. W niniejszym rozdziale dokonano diagnozy sytuacji wybranych grup docelowych – osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie bezdomności, osób w kryzysie zdrowia psychicznego oraz rodzin z dziećmi. Niniejsza diagnoza ma na celu wskazanie najistotniejszych problemów oraz rekomendacji, które mogą przyczynić się do poprawy jakości świadczonych usług społecznych i zwiększenia efektywności podejmowanych działań na rzecz grup szczególnie narażonych na wykluczenie społeczne.

Osoby starsze

Osoby starsze w gminie Kuryłówka stanowią jedną z najliczniejszych grup wymagających wsparcia w gminie. Wypowiedzi respondentów wskazują, że seniorzy najczęściej borykają się z problemem ograniczonej samodzielności, izolacji społecznej oraz trudności w dostępie do usług opiekuńczych i zdrowotnych. Wielu ankietowanych podkreślało, że osoby starsze potrzebują przede wszystkim opieki środowiskowej i domowej, która umożliwi im pozostanie w swoim środowisku życia jak najdłużej, przy jednoczesnym zachowaniu poczucia bezpieczeństwa i niezależności.

Wśród powtarzających się postulatów znalazła się konieczność zwiększenia liczby opiekunów środowiskowych oraz asystentów osób starszych, którzy mogliby wspierać seniorów w codziennych czynnościach, załatwianiu spraw urzędowych oraz kontaktach ze służbą zdrowia. Ankietowani zwracali uwagę, że wsparcie tego typu pozwala na realne odciążenie rodzin, które często same mierzą się z problemem braku czasu lub przeciążenia obowiązkami opiekuńczymi.

Istotnym problemem, na który wielokrotnie zwracano uwagę, jest ograniczony transport publiczny – szczególnie w mniejszych miejscowościach, gdzie seniorzy mają utrudniony dostęp do ośrodków pomocy społecznej, placówek zdrowotnych czy klubów seniora. Wskazywano na potrzebę rozwoju transportu „od drzwi do drzwi”, który umożliwiłby osobom o ograniczonej mobilności korzystanie z usług społecznych.

Kolejnym obszarem wymagającym wzmocnienia jest dostęp do usług rehabilitacyjnych i terapeutycznych, których liczba w lokalnej społeczności jest niewystarczająca. Brak miejsc do rehabilitacji utrudnia seniorom utrzymanie sprawności fizycznej i psychicznej, co przyspiesza procesy wykluczenia i zależności od opieki instytucjonalnej. W badaniu pojawiały się także postulaty dotyczące rozwoju lokalnych form aktywizacji, takich jak kluby seniora, grupy samopomocowe i zajęcia ruchowe, które pełnią funkcję nie tylko prozdrowotną, ale i integracyjną.

Osoby starsze potrzebują zróżnicowanego wsparcia, obejmującego zarówno pomoc praktyczną i opiekuńczą, jak i działania sprzyjające integracji społecznej oraz utrzymaniu dobrej kondycji psychicznej. Wskazane kierunki rozwoju to decentralizacja usług, elastyczne formy wsparcia w miejscu zamieszkania oraz integracja działań różnych podmiotów (GOPS, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, wolontariat).

Podsumowanie potrzeb osób starszych:

- Konieczność rozwoju usług opieki środowiskowej i domowej dla seniorów;
- Potrzebne zwiększenie liczby opiekunów i asystentów osób starszych;
- Ograniczony transport i trudności w dojeździe do ośrodków usług społecznych;
- Zwiększenie dostępności usług rehabilitacyjnych i zdrowotnych;
- Potrzeba rozwoju klubów seniora, grup integracyjnych i zajęć aktywizujących;
- Rekomenduje się rozwój transportu „od drzwi do drzwi” oraz elastycznych form wsparcia lokalnego;
- Wskazana współpraca między instytucjami samorządowymi, organizacjami społecznymi i służbami medycznymi w zakresie opieki nad osobami starszymi;
- Rekomenduje się rozwój usług w miejscu zamieszkania oraz poprawę infrastruktury transportowej.

Osoby z niepełnosprawnościami

Osoby z niepełnosprawnościami zmagają się z podobnymi problemami co seniorzy, jednak w ich przypadku szczególnie istotne są bariery infrastrukturalne. Jest to grupa wymagająca wielowymiarowego wsparcia – zarówno w obszarze opieki osobistej, jak i integracji społecznej, zawodowej i psychologicznej. Uczestnicy badania często podkreślali znaczenie usług asystenckich, które są podstawą funkcjonowania tej grupy w środowisku lokalnym. Obecna liczba dostępnych asystentów oraz zakres ich pracy oceniane są jako niewystarczające,

co prowadzi do poczucia wykluczenia i ograniczonej niezależności osób z niepełnosprawnościami.

Respondenci wskazywali także na wysokie znaczenie opieki wytchnieniowej, szczególnie dla rodzin i opiekunów osób wymagających stałej pomocy. Usługi tego typu pozwalają na chwilowe odciążenie opiekunów, a jednocześnie zapewniają osobom z niepełnosprawnościami opiekę w bezpiecznym, profesjonalnym środowisku. Postulowano zwiększenie dostępności takich usług, zarówno w formie stacjonarnej (np. dzienne domy pomocy), jak i środowiskowej – realizowanej w miejscu zamieszkania.

Częstym wątkiem w ankietach była także potrzeba wsparcia psychologicznego i specjalistycznego – zarówno dla samych osób z niepełnosprawnościami, jak i ich opiekunów. Wskazywano, że długotrwały stres, przeciążenie obowiązkami oraz brak systemowego wsparcia psychicznego wpływają negatywnie na kondycję całych rodzin.

Ankietowani podkreślali również, że informacja o dostępnych usługach i możliwościach wsparcia jest niewystarczająca. Brak przejrzystych kanałów komunikacji (np. lokalnych punktów informacyjnych, stron internetowych, spotkań z doradcami) powoduje, że wiele osób nie korzysta z przysługujących im form pomocy.

Zwracano również uwagę na problemy z transportem, zwłaszcza dla osób poruszających się na wózkach lub mających ograniczoną mobilność. Wskazywano na potrzebę dostosowanego transportu społecznego, który umożliwiłby dotarcie do placówek rehabilitacyjnych, ośrodków wsparcia czy instytucji publicznych.

Osoby z niepełnosprawnościami wymagają spójnego systemu wsparcia obejmującego dostęp do usług asystenckich, psychologicznych, rehabilitacyjnych i informacyjnych, realizowanych w jak największym stopniu w środowisku lokalnym. Działania powinny być skoordynowane i dostosowane do indywidualnych potrzeb oraz poziomu samodzielności beneficjentów.

Podsumowanie potrzeb osób z niepełnosprawnościami:

- Wysoka potrzeba rozwoju usług asystenckich i wytchnieniowych;
- Konieczność zwiększenia dostępności opieki środowiskowej w miejscu zamieszkania;
- Duże znaczenie wsparcia psychologicznego dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin;
- Kompleksowa i wzmożona informacja o dostępnych formach pomocy;
- Zapewnienie transportu dostosowanego do potrzeb osób z ograniczoną mobilnością;
- Rekomenduje się stworzenie lokalnych punktów informacji i doradztwa;
- Wskazana integracja działań gminy, organizacji pozarządowych i instytucji pomocy społecznej w zakresie kompleksowego wsparcia.

Osoby w kryzysie bezdomności

Choć w gminie Kuryłówka problem bezdomności nie stanowi nadrzędnego problemu, respondenci podkreślali znaczenie działań profilaktycznych i edukacyjnych. Wypowiedzi respondentów wskazują, że ta grupa potrzebuje przede wszystkim wsparcia środowiskowego, usług asystenckich i integracyjnych. Część uczestników badania zauważała, że brakuje usług o charakterze aktywizacyjnym i reintegracyjnym, które pozwoliłyby na stopniowe wychodzenie z bezdomności. Wskazywano także na potrzebę rozwoju centrów wsparcia dziennego oraz usług transportowych ułatwiających dotarcie do pomocy.

Podsumowanie potrzeb osób w kryzysie bezdomności:

- Potrzebne wsparcie środowiskowe dla osób w kryzysie bezdomności;
- Tworzenia dziennych ośrodków wsparcia i mieszkań wspomaganych;
- Tworzenie systemowych rozwiązań w zakresie dostępu do usług;
- Konieczność rozwijania programów reintegracyjnych i aktywizujących;
- Poprawa koordynacji usług pomiędzy instytucjami pomocowymi.

Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Problemy zdrowia psychicznego stają się coraz bardziej widoczne w lokalnej społeczności. Wśród tej grupy dominującą potrzebą jest dostęp do usług psychologicznych i terapeutycznych, a także opieki środowiskowej realizowanej w miejscu zamieszkania. Uczestnicy ankiety wskazywali, że istotne jest zapewnienie wsparcia dla rodzin i opiekunów osób z problemami psychicznymi, w tym szkoleń i grup wsparcia. Problemem pozostaje niski poziom świadomości społecznej oraz ograniczona liczba specjalistów w lokalnym środowisku.

Podsumowanie potrzeb osób w kryzysie zdrowia psychicznego:

- Zapewnienie wystarczającej liczby psychologów, psychiatrów i terapeutów;
- Duże znaczenie usług środowiskowych i wizyt domowych;
- Konieczność szkoleń i wsparcia dla opiekunów osób w kryzysie psychicznym;
- Skracanie czasu oczekiwania i terminów oczekiwania na pomoc;
- Rekomenduje się rozwój sieci wsparcia lokalnego oraz promocję zdrowia psychicznego.

Rodziny z dziećmi

Rodziny z dziećmi stanowią grupę o zróżnicowanych potrzebach, obejmujących zarówno wsparcie wychowawcze i psychologiczne, jak i organizacyjne, finansowe oraz infrastrukturalne. Respondenci podkreślali, że kluczowe znaczenie mają usługi wsparcia rodziny i dziecka, w tym żłobki, przedszkola, świetlice środowiskowe oraz inicjatywy integrujące rodziców i dzieci.

Wielu ankietowanych zwracało uwagę na brak wystarczającej liczby miejsc w instytucjach opiekuńczych, co szczególnie utrudnia aktywność zawodową rodziców, zwłaszcza matek wychowujących małe dzieci. Problem ten jest bardziej odczuwalny na terenach wiejskich, gdzie często brak transportu publicznego ogranicza możliwość korzystania z usług w gminnym centrum. W związku z tym pojawiał się postulat rozwoju transportu publicznego i usług „od drzwi do drzwi”, które umożliwiałyby rodzinom łatwiejszy dostęp do przedszkoli, poradni, ośrodków pomocy społecznej czy zajęć dodatkowych dla dzieci.

Wśród najczęściej wymienianych potrzeb pojawiało się także wsparcie psychologiczne i pedagogiczne, zarówno dla dzieci, jak i rodziców. Ankietowani zwracali uwagę na rosnącą liczbę problemów emocjonalnych, wychowawczych i komunikacyjnych w rodzinach, które wymagają profesjonalnego wsparcia specjalistów. Wskazywano, że usługi psychologiczne powinny być łatwiej dostępne, bez konieczności długiego oczekiwania lub ponoszenia wysokich kosztów.

Respondenci podkreślali również znaczenie edukacji i profilaktyki rodzinnej, w tym warsztatów, grup wsparcia i spotkań z ekspertami (psychologami, terapeutami, pedagogami). Takie inicjatywy mogłyby wspierać rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, budowaniu relacji oraz radzeniu sobie z trudnościami dnia codziennego.

Część ankietowanych wskazywała także na potrzebę rozwoju opieki wychowawczej dla rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnościami oraz zwiększenia pomocy finansowej dla rodzin wielodzietnych.

Podsumowanie potrzeb rodzin z dziećmi:

- Rozwój usług opiekuńczych i środowiskowych;
- Zwiększenie dostępu do opieki;
- Kluczowa potrzeba rozwoju usług opiekuńczych: żłobków, przedszkoli i świetlic środowiskowych;
- Zwiększanie dostępu do transportu;
- Wzrastająca potrzeba wsparcia psychologicznego i pedagogicznego dla dzieci i rodziców;
- Konieczność prowadzenia warsztatów i grup wsparcia dla rodziców;
- Potrzeba rozwoju opieki wychowawczej i pomocy dla rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnościami;
- Konieczne jest zwiększenie pomocy materialnej dla rodzin wielodzietnych;
- Potrzeba rozwoju zintegrowanego systemu wsparcia rodzin, opartego na współpracy instytucji edukacyjnych, społecznych i pozarządowych.

5.3. Diagnoza potrzeb instytucji i organizacji społecznych

Podrozdział obrazuje potrzeby i istotne kwestie dotyczące instytucji i organizacji społecznych przez pryzmat przeprowadzenia procesu deinstytucjonalizacji – przejścia z instytucji do opieki środowiskowej. W tym kontekście istotnymi zagadnieniami, które zgłaszali pracownicy GOPS są:

- Potrzeba rozwoju usług środowiskowych świadczonych w miejscu zamieszkania osób wymagających wsparcia;
- Konieczność zwiększenia liczby asystentów osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz rodzin z dziećmi;
- Wskazanie na potrzebę wzmocnienia współpracy pomiędzy instytucjami pomocy społecznej, ochrony zdrowia, edukacji oraz organizacjami pozarządowymi;
- Zwrócenie uwagi na deficyt kadrowy i przeciążenie obowiązkami pracowników socjalnych;
- Potrzeba zapewnienia systematycznych szkoleń i superwizji dla kadry pracującej w środowisku lokalnym;
- Brak wystarczających zasobów lokalowych i transportowych do świadczenia usług w miejscu zamieszkania klientów;
- Niewystarczająca świadomość społeczna dotycząca idei deinstytucjonalizacji oraz roli usług środowiskowych;
- Konieczność zwiększenia dostępności do wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i wytchnieniowego dla opiekunów osób zależnych;
- Potrzeba tworzenia sieci sąsiedzkich i wolontariackich form pomocy w społeczności lokalnej;
- Wskazanie na znaczenie indywidualizacji wsparcia i dostosowania usług do faktycznych potrzeb mieszkańców;
- Potrzeba rozwoju mieszkalnictwa wspomaganego i centrów opiekuńczo-mieszkalnych;
- Konieczność zapewnienia stabilnego finansowania usług środowiskowych i ich długofalowego planowania.

5.4. Diagnoza w zakresie najbliższych kręgów wsparcia osób

Najbliższe kręgi wsparcia – rodzina, sąsiedzi i lokalna społeczność – pełnią kluczową rolę w codziennym funkcjonowaniu osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz dzieci z niepełnosprawnościami. Analiza zgromadzonych opinii wskazuje, że wsparcie rodzinne nadal pozostaje podstawowym filarem opieki w gminie. W wielu przypadkach to właśnie członkowie rodzin przejmują obowiązki związane z opieką nad osobami zależnymi, organizując pomoc w codziennych czynnościach, dbając o zdrowie i bezpieczeństwo swoich bliskich.

Jednocześnie zauważalna jest tendencja do osłabienia więzi międzypokoleniowych, zwłaszcza w przypadku osób starszych mieszkających samotnie lub z dala od swoich rodzin. Część respondentów wskazywała na trudności w zapewnieniu całodobowej opieki oraz brak możliwości systematycznego wsparcia ze strony krewnych, którzy często pracują poza miejscem zamieszkania lub przebywają za granicą. W takich sytuacjach coraz większe znaczenie zyskuje nieformalna pomoc sąsiedzka, polegająca na doraźnym wsparciu w zakupach, transporcie czy kontakcie społecznym.

W społecznościach wiejskich zauważalny jest potencjał solidarności lokalnej, jednak jej aktywizacja wymaga działań koordynacyjnych i animacyjnych. Mieszkańcy podkreślali, że wsparcie ze strony sąsiadów jest często spontaniczne, ale brakuje formalnych mechanizmów, które ułatwiałyby budowanie sieci współpracy i zaufania w lokalnym środowisku. Wskazywano również, że osoby w wieku senioralnym oraz z niepełnosprawnościami nie zawsze potrafią lub chcą prosić o pomoc, dlatego potrzebne są inicjatywy zwiększające ich otwartość na korzystanie z dostępnych form wsparcia.

Respondenci zauważyli też znaczenie działań integrujących społeczność lokalną, takich jak spotkania międzypokoleniowe, wydarzenia kulturalne, wolontariat czy wspólne inicjatywy sąsiedzkie. Wskazywano, że tego typu przedsięwzięcia wzmacniają więzi społeczne, pozwalają na wymianę doświadczeń i przeciwdziałają osamotnieniu, szczególnie wśród seniorów.

Pomimo dużej roli rodziny i sąsiedztwa, pojawia się potrzeba rozwoju systemowego wsparcia dla opiekunów rodzinnych, w tym usług wytchnieniowych, poradnictwa psychologicznego oraz pomocy rzeczowej. Wskazano również na konieczność promowania idei wzajemnej pomocy i solidarności społecznej poprzez działania edukacyjne i kampanie lokalne.

Podsumowanie potrzeb najbliższych kręgów wsparcia:

- Rodzina stanowi podstawowy i najczęściej wykorzystywany krąg wsparcia w opiece nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami oraz dziećmi wymagającymi szczególnej troski;
- Pomoc rodzinna koncentruje się głównie na codziennych obowiązkach, opiece zdrowotnej i wsparciu emocjonalnym, jednak obciążenie opiekunów rodzinnych często przekracza ich możliwości;
- Potrzeba rozwijania usług wytchnieniowych oraz poradnictwa dla opiekunów rodzinnych, szczególnie w zakresie opieki nad osobami starszymi i z niepełnosprawnościami;
- Tworzenie lokalnych inicjatyw wspierających integrację międzypokoleniową i aktywizację społeczną mieszkańców;
- Rozwijanie systemu wolontariatu i usług sąsiedzkich, opartych na współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- Działania edukacyjne promujące postawy solidarności i wzajemnej pomocy wśród mieszkańców gminy;
- Utworzenie lokalnych punktów animacji społecznej lub koordynatorów wolontariatu, którzy wspieraliby rozwój sieci pomocy sąsiedzkiej;
- Zwiększenie dostępności lokalnych miejsc spotkań, klubów i świetlic, które mogą pełnić funkcję centrów integracji i wsparcia środowiskowego.

6. Analiza potrzeb

Niniejszy podrozdział przedstawia kluczowe informacje o potrzebach wybranych grup docelowych, czyli odbiorców usług społecznych, w kontekście procesu deinstytucjonalizacji. Co istotne opracowany został w oparciu o liczne źródła i metody badawcze.

Proces deinstytucjonalizacji, polegający na stopniowym przechodzeniu od opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej, wymaga szczegółowego zrozumienia potrzeb poszczególnych grup społecznych oraz ich najbliższego otoczenia. W niniejszym rozdziale dokonano diagnozy sytuacji wybranych grup docelowych – osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie bezdomności, osób w kryzysie zdrowia psychicznego oraz rodzin z dziećmi.

6.1. Obecnie realizowane usługi i formy wsparcia

Osoby starsze

Osoby starsze w gminie Kuryłówka mogą liczyć na wsparcie w zakresie podstawowych potrzeb opiekuńczych oraz pomocy w sytuacjach kryzysowych. Kluczowe formy wsparcia to:

1. Opieka rodzinna - nieformalna (świadczona przez członków rodziny)
2. Dzienny Dom Pomocy „Kraina Seniora”
3. Klub Seniora
4. Pomoc sąsiedzka
5. Praca socjalna

W sytuacjach wymagających opieki całodobowej, Ośrodek Pomocy Społecznej kieruje osoby starsze do Domów Pomocy Społecznej znajdujących się poza gminą oraz opłaca ich pobyt.

Osoby z niepełnosprawnościami i w kryzysie zdrowia psychicznego

Dla osób z niepełnosprawnościami i w kryzysie zdrowia psychicznego dostępne są formy wsparcia podobne do tych oferowanych seniorom, co odzwierciedla ich specyficzne potrzeby:

1. Opieka rodzinna - nieformalna (świadczona przez członków rodziny)
2. Pomoc sąsiedzka
3. Praca socjalna

W razie potrzeb GOPS kieruje osoby i opłaca ich pobyt w Domach Pomocy Społecznej mieszczących się poza gminą.

Osoby w kryzysie bezdomności

W gminie Kuryłówka osoby w kryzysie bezdomności otrzymują pomoc poprzez zapewnienie im opieki w placówkach poza terenem jednostki. Koszty pobytu częściowo pokrywa gmina, częściowo osoba.

1. Praca socjalna

Rodziny z dziećmi

Rodziny z dziećmi w gminie Kuryłówka korzystają z usług wspierających rozwój dzieci oraz integrację społeczną rodzin. Oferowane formy wsparcia to:

1. Oddziały przedszkolne
2. Praca socjalna

6.2. Diagnoza usług deficytowych

Diagnoza potrzeb w zakresie nierealizowanych usług lub usług realizowanych w niewystarczającym zakresie na poziomie lokalnym wskazuje, iż brak:

- Placówek zapewniających opiekę nad dziećmi do lat 3
- Dziennych domów pobytu, placówek wsparcia dziennego, typu Dom Seniora, Klub Seniora czy świetlice środowiskowe
- Wystarczającego dostępu do lekarzy specjalistów
- Usług w obszarze zdrowia psychicznego
- Działań informacyjnych, edukacyjnych i pedagogicznych na różnych grup społecznych
- Większej liczby Asystentów osób z niepełnosprawnościami
- Większej liczby Asystentów osób starszych
- Większej liczby Asystentów rodziny

- Wsparcia psychologicznego dla opiekunów osób wymagających codziennego wsparcia
- Większej liczby godzin Opieki wytchnieniowej
- Transportu od drzwi do drzwi oraz transportu gminnego
- Grup i kręgów wsparcia oraz miejsc integrujących lokalne społeczeństwo
- Mieszkań o różnym stopniu pomocy

6.3. Diagnoza potrzeb kadrowych i profesji społecznych

Pracownicy GOPS wskazują, iż barierami, które w realizacji usług społecznych w gminie są:

1. Niedostateczne środki finansowe
2. Brak wystarczającej liczby pracowników
3. Brak odpowiednich placówek i infrastruktury
4. Brak odpowiedniego transportu

Potrzeby personelu (kadry) świadczącej usługi społeczne:

- Szkolenia specjalistyczne dla pracowników
- Braki kadrowe w zakresie asystentów rodziny i asystentów osób z niepełnosprawnościami
- Brak lekarzy specjalistów, rehabilitantów i psychologów
- Wiedza pracowników GOPS o deinstytucjonalizacji jest obecnie zaawansowana, niemniej podkreślają oni chęć edukacji w tej tematyce
- Jako najefektywniejsze sposoby zdobywania wiedzy w tematyce deinstytucjonalizacji pracownicy GOPS szkolenia i warsztaty zdalne, platformy e-learningowe i dostęp do materiałów edukacyjnych i literatury specjalistycznej.
- Pracownicy GOPS doświadczają opór wobec zmiany wśród beneficjentów oraz brak świadomości społecznej dotyczącej deinstytucjonalizacji

Celem skutecznego wdrożenia LPDI kadra wskazuje, iż zasadnym byłyby:

- Zwiększenie zasobów kadrowych
- Dodatkowe finansowanie

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

- Wsparcie w zakresie szkoleń dla personelu
- Wsparcie w zakresie planowania strategicznego
- Narzędzia do monitorowania i oceny usług
- Wsparcie w zakresie nawiązywania partnerstw z innymi instytucjami
- Zasoby infrastrukturalne, w tym dodatkowe pomieszczenia

6.4. Przyczyny nierealizowania usług społecznych

Główną przyczyną nierealizowania usług społecznych są ograniczone środki na finansowanie usług społecznych, a także ograniczenia transportowe i kadrowe. Jednym z ograniczeń są ponadto uwarunkowania demograficzne i lokalizacyjne gminy.

7. Część programowa

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych, podobnie jak każdy dokument strategiczny, określa główny cel, który jest realizowany poprzez cele szczegółowe i składające się na nie kierunki działań lub konkretne propozycje działań. Cele szczegółowe wyznaczono wedle obszarów tematycznych dotyczących kolejno: osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych bezdomnością, osób w kryzysie zdrowia psychicznego i rodzin z dziećmi. Dodatkowo wyznaczono cele horyzontalne, które stanowią ogólne kierunki interwencji dla gminy, wspierające oraz warunkujące skuteczną realizację celów szczegółowych.

Cel ogólny

Zapewnienie mieszkańcom Gminy Kuryłówka dostępnych, zintegrowanych i wysokiej jakości usług społecznych, opartych na współpracy lokalnych instytucji, organizacji i mieszkańców, w celu wzmacniania samodzielności, zdrowia i dobrostanu społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia rodzin, seniorów, osób z niepełnosprawnościami oraz dzieci i młodzieży

Cele przekrojowe (horyzontalne)

Cele przekrojowe, zwane również horyzontalnymi, to kluczowe obszary, które mają na celu wsparcie realizacji działań i celów szczegółowych w różnych aspektach polityki społecznej, zdrowotnej i edukacyjnej. W przypadku gminy Kuryłówka, cele horyzontalne stanowią fundament dla zapewnienia spójności i synergii pomiędzy poszczególnymi inicjatywami, które są realizowane na poziomie lokalnym. Skierowane są na wzmacnianie współpracy między instytucjami, integrację działań w zakresie dostępności usług oraz poprawę efektywności administracji publicznej i jakości życia mieszkańców.

Cele przekrojowe stanowią podstawę dla skutecznego wprowadzania zmian w zakresie wsparcia społecznego, zdrowotnego, edukacyjnego oraz infrastrukturalnego, obejmując wszystkie grupy społeczne, w tym osoby starsze, dzieci, osoby z niepełnosprawnościami, rodziny oraz inne osoby w trudnej sytuacji

życiowej. Ich realizacja sprzyja budowaniu zrównoważonego i inkluzywnego rozwoju, odpowiadającego na potrzeby lokalnej społeczności, w tym poprawie jakości usług publicznych oraz dostępności do niezbędnego wsparcia.

Cel przekrojowy 1	Prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych zwiększających wiedzę mieszkańców o dostępnych usługach społecznych, w szczególności wsparciu psychologicznym, terapeutycznym, opiekuńczym i edukacyjnym, poprzez kampanie społeczne, dystrybucję materiałów informacyjnych, działania animacyjne oraz zaangażowanie lokalnych liderów i instytucji
Cel przekrojowy 2	Wspieranie powstawania i funkcjonowania grup samopomocowych i kręgów wsparcia, poprzez animację lokalnych środowisk, szkolenia liderów, działania informacyjne, udostępnianie przestrzeni spotkań oraz współpracę z organizacjami społecznymi. Pozyskiwanie kadry specjalistów
Cel przekrojowy 3	Zwiększanie współpracy międzysektorowej poprzez tworzenie i rozwijanie partnerstw pomiędzy instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi oraz sektorem prywatnym, w celu zapewnienia skoordynowanej i kompleksowej oferty usług społecznych odpowiadających na zróżnicowane potrzeby mieszkańców, a także dążenie do pozyskiwania przestrzeni do rozwoju usług publicznych
Cel przekrojowy 4	Promowanie zdrowia psychicznego oraz rozwijanie dostępu do wsparcia psychologicznego i poradnictwa dla mieszkańców, poprzez działania edukacyjne, szkolenia, konsultacje oraz organizowanie punktów wsparcia i grup samopomocowych dla rodzin, opiekunów, seniorów, dzieci i młodzieży

Obszar 1	Osoby starsze					
Cel szczegółowy 1	Zbudowanie skutecznego, efektywnego i trwałego systemu świadczącego usługi społeczne dla osób starszych, zapewniającego zwiększenie jakości życia oraz umożliwiającego im godne i aktywne życie w lokalnej społeczności					
	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne	Koszt	Źródło/-a finansowania
	1.	Dążenie do rozwoju oferty dziennego wsparcia i aktywizacji seniorów np. Klubu Seniora, organizacja programów międzypokoleniowych	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	2.	Dążenie do poszerzenia zakresu usług transportowych dla seniorów typu door to door	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	3.	Rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne

4.	Rozwój usług z zakresu wsparcia psychologicznego dla osób starszych	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
5.	Rozwój usług asystenckich dla seniorów z niepełnosprawnościami	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
6.	Dążenie do rozwoju rozwiązań z zakresu mobilnych, internetowych czy telefonicznych usług medycznych np. mobilnych gabinetów lekarskich oraz organizowanie akcji badań profilaktycznych	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce, NGO, ośrodki zdrowia i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
7.	Wsparcie rodziny i osób pełniących opiekę nad osobą starszą poprzez rozwój opieki wytchnieniowej	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne

	8.	Dążenie do zapewniania wsparcia psychologicznego i informacyjnego dla opiekunów osób starszych	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	9.	Stworzenie warunków umożliwiających osobom starszym jak najdłuższe samodzielne funkcjonowanie w swoim środowisku lokalnym, poprzez rozwijanie działań wspólnotowych, usług sąsiedzkich i indywidualnie dostosowanych form wsparcia	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce, NGO, ośrodki zdrowia i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
Obszar 2	Osoby z niepełnosprawnościami					
Cel szczegółowy 2	Stworzenie warunków do korzystania przez osoby z niepełnosprawnościami z wysokiej jakości usług w środowisku lokalnym, umożliwiających rozwój ich potencjału oraz pełne uczestnictwo w życiu społecznym					
	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne	Koszt	Źródło/-a finansowania

10.	Rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
11.	Rozwój usług asystenckich	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
12.	Dążenie do zapewnienia dostępu usług z zakresu wsparcia psychologicznego dla osób z niepełnosprawnościami	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
13.	Dążenie do rozwoju usług transportowych dla osób z niepełnosprawnościami typu door to door	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
14.	Wsparcie rodziny i osób pełniących opiekę poprzez rozwój opieki wytchnieniowej	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne

	15.	Dążenie do zapewnienia wsparcia psychologicznego i informacyjnego dla opiekunów osób wymagających wsparcia	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	16.	Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	17.	Likwidacja barier architektonicznych i komunikacyjnych na obszarze gminy	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
Obszar 3	Osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone bezdomnością					
Cel szczegółowy 3	Stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności oraz osób zagrożonych bezdomnością, zapewniającego im godne życie					
	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne	Koszt	Źródło/-a finansowania
	18.	Świadczenie pracy socjalnej dla osób w kryzysie bezdomności oraz	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze

		osób zagrożonych bezdomnością				europejskie, krajowe i inne
	19.	Dążenie do rozwoju mieszkalnictwa o różnych poziomach wsparcia	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	20.	Aktywizacja osób bezrobotnych we współpracy np. z Powiatowym Urzędem Pracy	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	21.	Monitorowanie sytuacji osób w kryzysie bezdomności, zwłaszcza w okresie jesienno-zimowym (np. we współpracy z policją)	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	22.	Zapewnienie schronienia osobom tego wymagającym (również poprzez umowy z instytucjami spoza gminy)	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
Obszar 4	Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego					

Cel szczegółowy 4	Rozwój środowiskowych form wsparcia, które umożliwią osobom w kryzysie zdrowia psychicznego korzystanie z usług dostosowanych do ich potrzeb, a także rozwój umiejętności życiowych					
	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne	Koszt	Źródło/-a finansowania
	23.	Rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczonych w miejscu zamieszkania	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	24.	Wsparcie rodziny i osób pełniących opiekę poprzez rozwój opieki wytchnieniowej	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	25.	Dążenie do wdrożenia wsparcia psychologicznego i informacyjnego dla opiekunów osób wymagających wsparcia	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	26.	Dążenie do wdrożenia wsparcia i poradnictwa psychoterapeutycznego i	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne

		psychiatrycznego w gminie stacjonarnie lub online				
	27.	Dążenie do rozwoju programów wzmacniających umiejętności życiowe oraz aktywizacja środowiskowa i integracyjna np. warsztaty, koła zainteresowań, wolontariaty	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
Obszar 5	Rodziny z dziećmi					
Cel szczegółowy 5	Wsparcie jakości życia rodzin poprzez dostęp do lokalnych, elastycznych usług społecznych					
	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/ podmioty odpowiedzialne	Koszt	Źródło/-a finansowania
	28.	Dążenie do wdrożenia wsparcia rodziny poprzez działania asystenta rodziny	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne

29.	Rozwój oferty i tworzenie warunków do aktywnego spędzania wolnego czasu dla rodzin z dziećmi i młodzieży	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
30.	Organizacja zajęć terapeutycznych, edukacyjnych i rozwojowych w szkołach i gminnych instytucjach kultury	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
31.	Wsparcie psychologiczne dla dzieci i rodzin poprzez zapewnienie dostępności psychologów	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
32.	Dostosowanie i rozwój stosownie do potrzeb systemu opieki nad dziećmi poniżej 3 roku życia, poprzez np. stworzenie żłobka i dążenie do utworzenia klubików dziecięcych	Do 2030 roku	Gmina Kuryłówka, GOPS w Kuryłówce i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne

8. Źródła finansowania wdrożenia i realizacji planu

Realizacja lokalnego planu deinstytucjonalizacji usług społecznych (LPDI) wymaga stabilnych i zróżnicowanych źródeł finansowania, które umożliwią wdrożenie nowych form wsparcia oraz przekształcenie istniejących instytucji w kierunku bardziej zindywidualizowanych, środowiskowych usług. Niniejszy rozdział nie dotyka w sposób szczegółowy analizy kosztów realizacji planu, natomiast wskazuje przede wszystkim możliwe źródła finansowania, o które ubiegać się może gmina, aby realizować wytyczne w niniejszym Planie kierunki działań.

Poniżej przedstawiono kluczowe źródła finansowania, które mogą zostać wykorzystane na poziomie lokalnym:

1. Środki własne jednostek samorządu terytorialnego (JST)

Jednostki samorządu terytorialnego jako kluczowi realizatorzy polityki społecznej na poziomie lokalnym, powinny zapewnić finansowanie z budżetów własnych.

- Finansowanie bieżące: np. utrzymanie funkcjonowania mieszkań wspomaganych, organizacja usług opiekuńczych czy dziennych form wsparcia, rozwój nowych usług środowiskowych (np. usługi sąsiedzkie, teleopieka).
- Wkład własny do projektów unijnych: JST mogą wykorzystać środki własne jako wkład wymagany do projektów konieczny przy projektach finansowanych m.in. z EFS+, EFRR, Funduszu Solidarnościowego, PFRON i Interreg.
- Tworzenie rezerw celowych: w budżetach lokalnych mogą być tworzone rezerwy na realizację działań wynikających z LPDI, co umożliwi lepsze planowanie wydatków.

2. Fundusze europejskie i krajowe

Deinstytucjonalizacja usług społecznych jest jednym z priorytetów Unii Europejskiej i polityki społecznej w Polsce, co zapewnia szeroki dostęp do funduszy wspierających tego typu działania.

a) Fundusze europejskie 2021–2027

- Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+): finansowanie działań wspierających aktywizację społeczną, integrację zawodową, rozwój usług opiekuńczych oraz wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR): wspieranie inwestycji infrastrukturalnych, takich jak tworzenie mieszkań wspomaganych, dziennych domów wsparcia, placówek integracyjnych czy modernizacja i adaptacja istniejących budynków.
- Programy krajowe współfinansowane przez UE, np. Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS), Fundusze Europejskie dla Regionów czy Fundusze Norweskie.

b) Programy krajowe i dotacje ministerialne

- Programy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej: wsparcie w ramach programów: „Opieka 75+”, „Senior+”, „Aktywni+” „Asystent Osoby Niepełnosprawnej” czy „Czas na Mieszkanie”, Program „Opieka wytchnieniowa” lub programy wspierające rodziny i pieczę zastępczą.

3. Partnerstwa publiczno-prywatne (PPP)

Partnerstwo publiczno-prywatne to model, który może skutecznie wesprzeć rozwój usług społecznych, szczególnie w zakresie inwestycji infrastrukturalnych.

W ramach partnerstwa publiczno-prywatnego można realizować działania takie jak np.:

- budowa mieszkań wspomaganych i treningowych, gdzie partner prywatny finansuje inwestycję np. w zamian za długoterminowe użytkowanie lub zarządzanie;
- zlecanie usług społecznych organizacjom pozarządowym lub przedsiębiorstwom społecznym – w ramach tego działania można

wykorzystać wiedzę i doświadczenia sektora pozarządowego w realizacji usług środowiskowych.

4. Organizacje pozarządowe i fundacje

Współpraca z organizacjami pozarządowymi może być kluczowa w realizacji działań wynikających z LPDI. NGO-sy często posiadają doświadczenie, które pozwala na skuteczną realizację innowacyjnych form wsparcia. W ramach tej współpracy można np.:

- uzyskać granty i dotacje krajowe i międzynarodowe: fundacje oraz stowarzyszenia mogą ubiegać się o środki na realizację lokalnych projektów deinstytucjonalizacyjnych, np.:
 - Fundacja Batorego (granty lokalne, partycypacja);
 - Fundacja Fundusz Współpracy (Premia Społeczna – współpraca z PES);
 - Fundacja im. Stefana Kuryłowicza (projekty architektoniczne dot. przestrzeni społecznych);
 - IKEA Foundation (projekty mieszkaniowe i społeczne);
 - Open Society Foundations;
 - granty korporacyjne: Orange, Santander, PZU, BGK.

5. Środki z funduszy celowych i lokalnych inicjatyw

a) Fundusze celowe

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON): finansowanie działań skierowanych do osób z niepełnosprawnościami, takich jak usługi asystenckie, dostępność przestrzeni publicznej czy szkolenia zawodowe.
- Fundusz Pracy: wsparcie aktywizacji zawodowej i społecznej osób korzystających z pomocy społecznej, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

b) Lokalna inicjatywa społeczna

- Budżety obywatelskie: przeznaczenie części środków z budżetu obywatelskiego na projekty wspierające deinstytucjonalizację usług, np. tworzenie centrów wsparcia czy mieszkań treningowych.
- Inicjatywa lokalna: współpraca mieszkańców z gminą w realizacji usług społecznych.

6. Środki prywatne i darowizny

Darowizny od lokalnych firm, osób prywatnych czy społeczności mogą wspierać działania na rzecz deinstytucjonalizacji.

- Sponsorzy lokalni: przedsiębiorcy wspierający działalność społeczną w zamian za promocję lub korzyści wizerunkowe.
- Fundraising i kampanie społeczne: zbiórki na rzecz modernizacji placówek, zakup sprzętu czy organizację wydarzeń integracyjnych.
- Opłaty wnoszone przez korzystających

7. Środki z projektów międzynarodowych i fundacji zagranicznych

Warto poszukiwać wsparcia w organizacjach międzynarodowych, które finansują projekty społeczne.

- Fundusze ONZ i WHO: projekty wspierające poprawę zdrowia i jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem.
- Fundacje międzynarodowe: np. Open Society Foundations, Fundacja IKEA czy Fundacja Forda, które wspierają rozwój usług społecznych na całym świecie.

8. Połączenie różnych źródeł finansowania

Skuteczne wdrożenie LPDI wymaga synergii różnych źródeł finansowania, zarówno publicznych, jak i prywatnych. Warto łączyć, w miarę możliwości, środki unijne z krajowymi i lokalnymi, wykorzystując doświadczenie organizacji pozarządowych oraz potencjał sektora prywatnego.

Podsumowanie

Dla powodzenia procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych kluczowe jest odpowiednie planowanie finansowe, obejmujące różne źródła i sposoby pozyskiwania środków. Samorządy powinny przyjąć zróżnicowane podejście, korzystając z dostępnych funduszy, współpracując z partnerami z sektora prywatnego i społecznego, a także aktywnie poszukując innowacyjnych form wsparcia finansowego. Długoterminowe zaangażowanie w zapewnienie środków na deinstytucjonalizację pozwoli na budowę bardziej skutecznego i dostępnego systemu usług społecznych.

Niezwykle istotne jest również dostrzeżenie korzyści finansowych, jakie nieść może za sobą proces deinstytucjonalizacji w gminie. Może on przynieść jednostce oszczędności dzięki ograniczeniu konieczności ponoszenia kosztów pobytu mieszkańców w placówkach całodobowych, na rzecz bardziej efektywnych i elastycznych form wsparcia, takich jak usługi środowiskowe czy usługi sąsiedzkie. Dodatkowo, inwestowanie w lokalne formy wsparcia może stymulować rozwój rynku pracy w regionie, tworząc miejsca pracy dla opiekunów, terapeutów i innych specjalistów.

9. System monitorowania i oceny (ewaluacji)

Kluczowe założenia systemu monitorowania i oceny

Skuteczna realizacja Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych (LPDI) wymaga opracowania systemu monitorowania i oceny, który pozwoli na bieżące śledzenie postępów, identyfikowanie ewentualnych problemów oraz wprowadzanie niezbędnych korekt w planie. Monitoring i ocena są kluczowymi elementami zarządzania planem, ponieważ zapewniają transparentność działań oraz umożliwiają skuteczną adaptację do zmieniających się potrzeb społeczności lokalnej.

1. Monitoring – bieżąca analiza realizacji planu

Monitoring Planu opiera się na corocznych przeglądach dokumentu i wdrażanych działań. Jego funkcją jest regularna weryfikacja stopnia realizacji założonych celów oraz zapewnienie zgodności działań z aktualnymi potrzebami społeczności lokalnej i wytycznymi krajowymi oraz europejskimi poprzez monitorowanie przyjętych wskaźników.

Zakres działań:

Rekomendowane jest dokonywanie corocznych przeglądów roboczych, w ramach, których dokonywana będzie:

- analiza postępów w realizacji poszczególnych działań w ramach LPDI;
- aktualizacja wskaźników i ocena, w jakim stopniu realizowane działania wspierają założone cele strategiczne;
- identyfikacja ewentualnych barier i propozycja korekt w realizowanych działaniach.

Odpowiedzialność

Realizacją monitoringu zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS) jako jednostka koordynująca wdrażanie LPDI, we współpracy z innymi podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań na terenie gminy.

Harmonogram

Monitoring odbywa się corocznie, z raportem opracowywanym na koniec roku kalendarzowego przedstawiających realizację określonych wskaźników (w postaci wskazania stopnia realizacji danego wskaźnika i zaraportowania zaobserwowanej tendencji).

Narzędzia

Narzędziami niezbędnymi do przeprowadzenia monitoringu będzie przede wszystkim analiza danych zgromadzonych w bazach GOPS oraz informacji dostarczanych przez partnerów i interesariuszy. Rekomendowana jest także organizacja przez GOPS regularnych spotkań roboczych pozwalających na wymianę informacji i identyfikację potencjalnych obszarów wymagających uwagi.

2. Ewaluacja – strategiczna ocena długoterminowa

Ewaluacja LPDI została zaplanowana jako kluczowe narzędzie strategiczne, mające na celu ocenę skuteczności podejmowanych działań w perspektywie 5-letniej. Jest to element zapewniający systematyczne doskonalenie usług oraz dostosowanie planu do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych.

Cel oceny

Celem prowadzonych działań jest ocena długoterminowych efektów wdrażania LPDI, w tym: skuteczności działań (czy cele zostały osiągnięte?) i efektywności (czy zasoby zostały właściwie wykorzystane?).

Zakres ewaluacji

Ewaluacja obejmuje szeroką analizę wskaźników osiągnięcia celów, konsultacje z interesariuszami oraz przegląd doświadczeń z realizacji działań. Wynikiem powinien być raport z rekomendacjami dla przyszłych aktualizacji LPDI.

Harmonogram

Ewaluacja przeprowadzana jest co pięć lat – dzięki temu możliwa jest ocena zarówno bieżących działań, jak i ich wpływu w dłuższej perspektywie.

Narzędzia ewaluacji

Ewaluacja LPDI jest kluczowym procesem, który pozwala na ocenę skuteczności działań podejmowanych w ramach lokalnej polityki społecznej. Wśród podstawowych narzędzi wykorzystywanych w ewaluacji LPDI znajdują się: 1) analiza wskaźników, która pozwoli ocenić stopień realizacji założonych celów LPDI oraz efektywność działań; 2) badania z interesariuszami - ankiety i wywiady z beneficjentami oraz pracownikami umożliwią zebranie opinii na temat jakości usług oraz ich wpływu na życie mieszkańców, co pozwoli na dostosowanie działań do ich rzeczywistych potrzeb; 3) przegląd dokumentacji, raportów i sprawozdań związanych z realizacją LPDI, co dostarczy danych o wykorzystaniu zasobów oraz pomoże ocenić efektywność finansową i organizacyjną działań.

Harmonogram i częstotliwość działań w ramach systemu monitoringu i oceny

1. Roczne przeglądy robocze:

- analiza wskaźników, bieżące dostosowywanie działań do zmieniających się potrzeb i warunków
- publikacja krótkich raportów z rekomendacjami i podsumowaniem postępów

2. Pięcioletnia ewaluacja, czyli:

- kompleksowa analiza skuteczności i efektywności realizacji LPDI
- konsultacje społeczne oraz analiza zgodności z wytycznymi strategicznymi

Zaangażowanie interesariuszy w proces monitorowania

Efektywny system monitorowania i oceny wymaga współpracy i partnerstwa różnych interesariuszy działających na obszarze gminy, zatem w ramach systemu monitorowania realizacji planu włączeni będą następujące grupy interesariuszy:

- władze gminy – odpowiedzialne za nadzorowanie realizacji planu oraz zapewnienie środków na monitoring;

- przedstawiciele jednostek organizacyjnych gminy odpowiedzialnych za świadczenie usług społecznych;
- zespół roboczy ds. opracowania, wdrażania i monitorowania LPDI;
- inne podmioty realizujące usługi społeczne na terenie gminy – organizacje pozarządowe, przedsiębiorstwa społeczne oraz inne instytucje odpowiedzialne za wdrażanie konkretnych działań;
- beneficjenci usług – opinie i doświadczenia użytkowników usług społecznych są kluczowe dla oceny ich jakości i skuteczności;
- społeczność lokalna – mieszkańcy gminy powinni być informowani o realizacji LPDI, co pozwala na zwiększenie ich zaangażowania i akceptacji dla podejmowanych działań.

Kluczową grupą w tym zestawieniu jest Zespół Roboczy ds. opracowania, wdrażania i monitorowania LPDI, który aktywnie uczestniczył w projektowaniu niniejszego dokumentu oraz go opiniował.

Wskaźniki monitoringu

Wskaźniki te są mierzalne, konkretne i pozwalają na ocenę postępów w realizacji LPDI, zostały opracowane wspólnie z Gminnym Zespołem ds. Opracowania Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych.

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa (11.2025)	Wartość docelowa do 2030 (minimalna)	Oczekiwania tendencja do 2030 roku (malejąca/ stabilna /wzrostowa)	Źródło danych
Liczba osób, które poprzez wdrożenie usług zostały utrzymane w środowisku zamieszkania	Liczba osób	40		wzrostowa	Dane własne GOPS

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Liczba osób korzystających z indywidualnego wsparcia psychologicznego	Liczba osób	5		stabilna	Dane własne GOPS
Liczba osób objętych usługami asystenta osób niepełnosprawnych	Liczba osób	17		wzrostowa	Dane własne GOPS
Liczba osób, które uczestniczyły w programach reintegracyjnych i społecznych (np. warsztaty, grupy wsparcia)	Liczba osób	4		wzrostowa	Dane własne GOPS
Liczba osób korzystających z opieki wytchnieniowej	Liczba osób	1		wzrostowa	Dane własne GOPS
Liczba przygotowanych działań informacyjnych	Liczba działań	10		wzrostowa	Dane własne GOPS

10. Spis rysunków i tabel

Spis rysunków

Rysunek nr 1. Lokalizacja gminy Kuryłówka na tle województwa podkarpackiego	12
Rysunek nr 2. Liczba ludności gminy Kuryłówka w latach 2004 - 2024 (stan na 31 grudnia).....	13
Rysunek nr 3. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w gminie Kuryłówka	19
Rysunek nr 4. Gospodarstwa domowe i osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Kuryłówka w latach 2013-2023	20
Rysunek nr 5. Korzystający z pomocy społecznej w gminie	21
Rysunek nr 6. Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych	22
Rysunek nr 7. Dane metryczkowe ankietowanych mieszkańców gminy Kuryłówka	31
Rysunek nr 8. Stan gospodarstw domowych ankietowanych mieszkańców gminy Kuryłówka	32
Rysunek nr 9. Grupy społeczne, które mają największe trudności w życiu codziennym w gminie Kuryłówka według ankietowanych	33
Rysunek nr 10. Ocena dostępności usług społecznych w gminie Kuryłówka według ankietowanych.....	34
Rysunek nr 11. Czynniki, które najczęściej utrudniają mieszkańcom gminy Kuryłówka korzystanie z usług społecznych	35
Rysunek nr 12. Najważniejsze usługi społeczne dla mieszkańców gminy Kuryłówka	36
Rysunek nr 13. Zmiany w celu ułatwienia korzystania z usług społecznych w gminie Kuryłówka według ankietowanych	37
Rysunek nr 14. Ocena korzystności deinstytucjonalizacji dla poszczególnych grup w gminie Kuryłówka przez mieszkańców	38
Rysunek nr 15. Najcenniejsze formy wsparcia według ankietowanych w gminie Kuryłówka	39

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Spis tabel

Tabela 1. Korzystający ze świadczeń rodzinnych w gminie Kuryłówka w latach 2013-2023	23
Tabela 2. Wysokość kwoty świadczeń rodzinnych i zasiłków pielęgnacyjnych w gminie Kuryłówka w latach 2013- 2023	24
Tabela 3. Wydatki na świadczenia wychowawcze w gminie Kuryłówka w latach 2017 – 2023	25

